

BÖLÜM 2

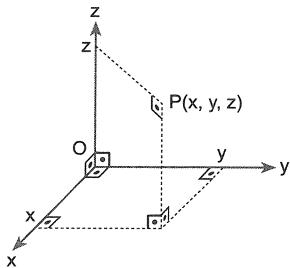
Uzayda Vektörler

KÖŞETAŞI KAZANIMLAR

1. $\mathbb{R}^3$ te apsis, ordinat, kodu kavar ve verilen bir noktanın yerini bulur.
2. $\mathbb{R}^3$ te iki nokta arasındaki uzaklığı bulur.
3. Kürenin denklemini yazar.
4. Küre olma koşulunu kavar.
5. $\mathbb{R}^3$ te vektörü kavar.
6. Verilen bir vektör ile aynı ve zıt yönlü birim vektörleri kavar.
7. $\mathbb{R}^3$ te vektörlerin paralellliğini kavar.
8. $\mathbb{R}^3$ te standart birim vektörü ve doğrusal bileşimi kavar.
9. $\mathbb{R}^3$ te doğrusal bağımsız vektörleri ve $\mathbb{R}^3$ ün gerilmesini kavar.
10. $\mathbb{R}^3$ te iç (skaler) çarpımı kavar.
11. İki vektör arasındaki açıyı bulur.
12. İki vektörün dikliğini kavar.
13. Bir vektörün diğer vektörler üzerindeki izdüşümünü bulur.
14. $\vec{A} \times \vec{B}$ vektörünün yönünü belirler.
15. $\vec{A} \times \vec{B}$ nin büyüklüğünü hesaplar.
16. Standart birim vektörlerin vektörel çarpımını bulur.
17. Vektörel çarpımın özelliklerini kavar.
18. Determinantla $\vec{A} \times \vec{B}$ yi bulur.
19. $\vec{A} \times \vec{B}$ nin büyüklüğünün kenarları $\vec{A}$ ve $\vec{B}$ olan paralelkenarın alanına eşit olduğunu fark eder.
20. Paralelyüzlünün hacmini hesaplar.

GENEL BAKIŞ

uzayda vektörler

Uzayda başlangıç noktası O (orijin) olan birbirine dik üç sayı ekseninin oluşturduğu sisteme **dik koordinat sistemi** denir. Sayı eksenlerinin her birine **dik koordinat eksenleri**, bu koordinat sisteminin oluşturduğu uzaya da **analitik uzay** denir. Uzayda xOy, yOz, xOz düzlemlerine **koordinat düzlemleri** denir.

Uzayda bir P noktası $P(x, y, z)$ biçiminde gösterilir.
 $\downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow$
 apsis ordinat kod

A(x_1, y_1, z_1) ve B(x_2, y_2, z_2) noktaları arasındaki uzaklık

$$|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}$$

$\vec{u} = [a, b, c]$ vektörünün **normu**: $|\vec{u}| = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$

$\vec{u}$ ile aynı yönlü birim vektör: $\frac{\vec{u}}{|\vec{u}|}$

Merkezi M(a, b, c), yarıçapı r birim olan kürenin denklemi:

$$(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2 = r^2$$

Kürenin genel denklemi: $x^2 + y^2 + z^2 + Dx + Ey + Fz + G = 0$

$\Delta = D^2 + E^2 + F^2 - 4G$ olmak üzere,

$\Delta < 0$ ise reel küre belirtmez; $\Delta = 0$ ise nokta belirtir; $\Delta > 0$ ise reel küre belirtir.

$$M\left(-\frac{D}{2}, -\frac{E}{2}, -\frac{F}{2}\right), \quad r = \frac{1}{2}\sqrt{D^2 + E^2 + F^2 - 4G}$$

$\vec{A} = (a_1, a_2, a_3)$, $\vec{B} = (b_1, b_2, b_3)$ olsun.

$$\vec{A} + \vec{B} = (a_1 + b_1, a_2 + b_2, a_3 + b_3)$$

$$\vec{A} - \vec{B} = (a_1 - b_1, a_2 - b_2, a_3 - b_3)$$

$$k \cdot \vec{A} = (k.a_1, k.a_2, k.a_3)$$

$$\vec{A} = [a_1, b_1, c_1], \quad \vec{B} = [a_2, b_2, c_2] \text{ ve } \vec{A} \parallel \vec{B} \text{ ise } k = \frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2}$$

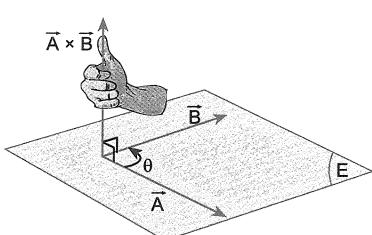
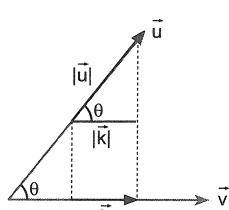
$$\langle \vec{A}, \vec{B} \rangle = \vec{A} \cdot \vec{B} = a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 + a_3 \cdot b_3 = |\vec{A}| \cdot |\vec{B}| \cdot \cos\theta$$

$k_1, k_2, \dots, k_n$ gerçek sayılar ve $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_n$, $\mathbb{R}^3$ te vektörler olmak üzere, $\vec{u} = k_1 \vec{v}_1 + k_2 \vec{v}_2 + \dots + k_n \vec{v}_n$ ise, $\vec{u}$ vektörüne $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_n$ vektörlerinin **lineer (doğrusal) bileşimi** denir.

$\vec{u}$ vektörünün $\vec{v}$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörü $\vec{k}$ olsun. $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörleri arasındaki açının ölçüsü θ olsun.

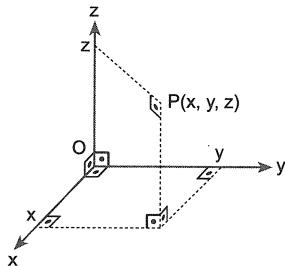
$$|\vec{k}| = \begin{cases} \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}, & 0 < \theta < 90^\circ \text{ ise} \\ -\frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}, & 90 < \theta < 180^\circ \text{ ise} \end{cases} \quad \vec{k} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \cdot \vec{v}$$

$$|\vec{A} \times \vec{B}| = |\vec{A}| \cdot |\vec{B}| \cdot \sin\theta$$

köşetaşı

- a) A(1, 0, 0), B(0, 2, 0), C(0, 0, 3), D(1, 2, 0), E(1, 2, 3) noktalarını analitik uzayda gösteriniz.
 b) K(2, 0, 0), L(0, -1, 0), M(2, -1, 0), N(0, 0, 4), R(2, -1, 4) noktalarını analitik uzayda gösteriniz.

acıklamalı çözüm

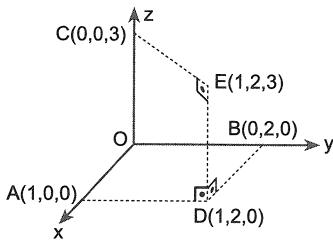
UZAYDA KOORDİNAT SİSTEMİ: Uzayda başlangıç noktası O (orijin) olan birbirine dik üç sayı ekseninin oluşturduğu sisteme dik koordinat sistemi denir.

Sayı eksenlerinin her birine dik koordinat eksenleri, bu koordinat sisteminin oluşturduğu uzaya da analitik uzay denir.

Uzayda xOy, yOz, xOz düzlemlerine koordinat düzlemleri denir.

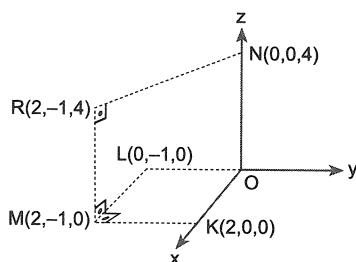
Uzayda bir P noktası $P(x, y, z)$ biçiminde gösterilir.
 $\downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow$
 apsis ordinat kod

a)

A(1, 0, 0) noktası x ekseninde
 D(1, 2, 0) noktası xOy düzleminde
 E(1, 2, 3)
 $\downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow$
 apsis ordinat kod

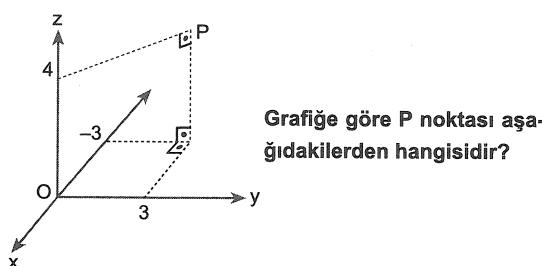
b)

L(0, -1, 0) noktası y ekseninde
 M(2, -1, 0) noktası xOy düzleminde
 R(2, -1, 4)
 $\downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow$
 apsis ordinat kod

1. Aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

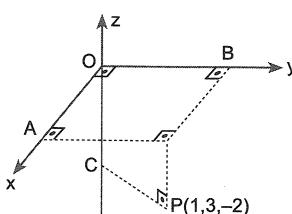
- A) A(-2, 3, 5) noktasının kodu 5 tır.
 B) A(0, 2, -1) noktası yOz düzlemindedir.
 C) A(1, 0, 4) noktası xOz düzlemindedir.
 D) A(-2, 1, 2) noktası xOy düzlemindedir.
 E) A(0, 0, 1) noktası z eksenindedir.

2.

- A) P(3, 3, 4)   B) P(-3, 4, 3)   C) P(-3, 3, 4)
 D) P(3, -3, 4)   E) P(4, 3, -3)

3. Aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- A) A(-4, 0, 0) noktası x eksenindedir.
 B) B(0, -1, 0) noktası y eksenindedir.
 C) C(0, 0, 5) noktası z eksenindedir.
 D) D(0, 2, 1) noktası yOz düzlemindedir.
 E) E (1, 2, -4) noktası xOz düzlemindedir.

4.

Grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlışır?

- A) A(1, 0, 0)   B) B(0, 3, 0)   C) C(0, 0, -2)
 D) P nin kodu -2 dir.   E) P nin apsisi 3 tür.

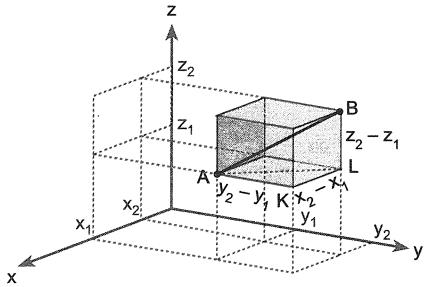
2.2

uzayda vektörler

köşetaşı

Uzayda $P(4, 8, 5)$ noktasından 12 birim uzaklıkta ve z ekseninde bulunan noktaları bulunuz.

açıklamalı çözüm

Uzayda $A(x_1, y_1, z_1)$ ve $B(x_2, y_2, z_2)$ noktaları arasındaki uzaklığı bulalım.

Yandaki şekilde noktaların izdüşümleri verilmiştir. Buna göre,

$$|KL| = x_2 - x_1, \quad |AK| = y_2 - y_1, \quad |BL| = z_2 - z_1 \text{ olur.}$$

$$|AL| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

$$|AB| = \sqrt{|AL|^2 + |BL|^2} = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2} \text{ dir.}$$

$A(x_1, y_1, z_1)$ ve $B(x_2, y_2, z_2)$ noktaları arasındaki uzaklık

$$|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2} \text{ dir.}$$

Köşetaşının çözümü:

z eksenindeki noktası $A(0, 0, a)$ olsun.

$$|PA| = \sqrt{(4-0)^2 + (8-0)^2 + (5-a)^2}$$

$$12^2 = 16 + 64 + (5-a)^2$$

$$(5-a)^2 = 64 \Rightarrow 5-a = 8 \text{ veya } 5-a = -8$$

$$a = -3$$

$$a = 13$$

Aradığımız noktalar $A_1(0, 0, -3)$, $A_2(0, 0, 13)$ dür.

1. A(2, 1, 4)

- B(1, -1, 2)

noktaları arasındaki uzaklık kaç birimdir?

- A) 3   B) 4   C) 5   D) 6   E) 8

3. A(12, $y-2$, 8) noktasının orijine uzaklığı 17 birim olduğuna göre, y nin alabileceği değerler toplamı kaçtır?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5   E) 9

2. A(-2, 1, x)

- B(2, 4, 6)

noktaları arasındaki uzaklık 13 birim olduğuna göre, x in değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 7   B) 9   C) 12   D) 6   E) 18

karekök

4. A(1, 2, 0)

- B(3, 4, 0)

- C(6, 1, 0)

- D(3, 4, 6)

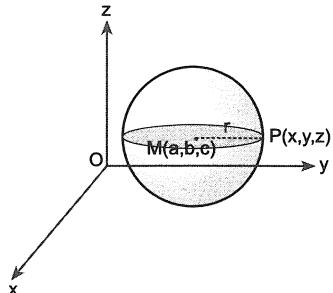
noktaları uzayda tabanı dikdörtgen olan bir prizmanın dört kölesi olduğuna göre, cisim köşegeninin uzunluğu kaç birimdir?

- A) $2\sqrt{15}$ B) $\sqrt{62}$ C) 8   D) $2\sqrt{17}$ E) $6\sqrt{2}$

köşetaşı

Merkezi $M(2, 5, 3)$ olan ve xOy düzlemine teğet olan kürenin denklemini bulunuz.

açıklamalı çözüm

Uzayda sabit bir noktadan eşit uzaklıkta bulunan noktaların kümesine küre denir.

Merkezi $M(a, b, c)$, yarıçapı r birim olan kürenin denklemini yazalım.

Kürenin üzerinde herhangi bir noktası $P(x, y, z)$ olsun.

$$|MP| = r$$

$$\sqrt{(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2} = r$$

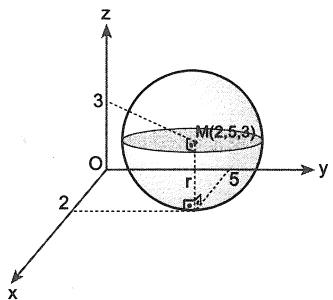
$$(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2 = r^2 \text{ kürenin denklemidir.}$$

Not: Denklemi $(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2 = r^2$ olan küre

xOy düzlemine teğet ise $r = |c|$

xOz düzlemine teğet ise $r = |b|$

yOz düzlemine teğet ise $r = |a|$

Köşetaşının çözümü:

Merkezi $M(a, b, c)$ olan ve xOy düzlemine teğet olan kürenin yarıçapı $r = |c|$ birimidir.

Buna göre, merkezi $M(2, 5, 3)$ noktası olan ve xOy düzlemine teğet olan kürenin yarıçapı $r = |3| = 3$ birimidir.

Kürenin denklemi:

$$(x - 2)^2 + (y - 5)^2 + (z - 3)^2 = 3^2$$

$$(x - 2)^2 + (y - 5)^2 + (z - 3)^2 = 9 \text{ dur.}$$

1. Merkezi $M(-2, 0, 4)$ ve yarıçapı 5 birim olan kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x + 2)^2 + y^2 + (z + 4)^2 = 5$
- B) $(x - 2)^2 + y^2 + (z + 4)^2 = 5$
- C) $(x + 2)^2 + y^2 + (z - 4)^2 = 25$
- D) $(x - 2)^2 + y^2 + (z + 4)^2 = 25$
- E) $(x - 2)^2 + y^2 + (z - 4)^2 = 25$

3. Merkezi $M(-4, -3, 2)$ ve xOz düzlemine teğet olan kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x + 4)^2 + (y + 3)^2 + (z - 2)^2 = 4$
- B) $(x + 4)^2 + (y + 3)^2 + (z - 2)^2 = 9$
- C) $(x + 4)^2 + (y + 3)^2 + (z - 2)^2 = 16$
- D) $(x - 4)^2 + (y - 3)^2 + (z + 2)^2 = 4$
- E) $(x - 4)^2 + (y - 3)^2 + (z + 2)^2 = 16$

2. Merkezi $M(-1, 1, 2)$ olan ve $P(0, 2, 5)$ noktasından geçen kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x - 1)^2 + (y + 1)^2 + (z - 2)^2 = 9$
- B) $(x - 1)^2 + (y + 1)^2 + (z - 2)^2 = 11$
- C) $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 + (z - 2)^2 = 9$
- D) $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 + (z - 2)^2 = 11$
- E) $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 + (z - 2)^2 = 12$

4. $A(2, 2, -4)$ noktasından geçen ve koordinat düzlemlerine teğet olan kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x - 2)^2 + (y - 2)^2 + (z + 2)^2 = 4$
- B) $(x - 4)^2 + (y - 4)^2 + (z - 4)^2 = 16$
- C) $(x + 3)^2 + (y + 3)^2 + (z - 3)^2 = 9$
- D) $(x + 2)^2 + (y + 2)^2 + (z - 2)^2 = 16$
- E) $(x + 4)^2 + (y + 4)^2 + (z + 4)^2 = 16$

2.4

uzayda vektörler

köşetaşı

$$x^2 + y^2 + z^2 + 4x - 6y + 10z + k = 0$$

denklemi küre belirttiğine göre, k nin en büyük tam sayı değeri kaçtır?

acıklamalı çözüm

$$(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2 = r^2$$

küre denklemini açalım.

$$x^2 + y^2 + z^2 - 2ax - 2by - 2cz + a^2 + b^2 + c^2 - r^2 = 0$$

$$D = -2a, \quad E = -2b, \quad F = -2c, \quad G = a^2 + b^2 + c^2 - r^2$$

olursa, denklem

$$x^2 + y^2 + z^2 + Dx + Ey + Fz + G = 0$$

şeklini alır.

$$\Delta = D^2 + E^2 + F^2 - 4G$$

olmak üzere,

I. $\Delta < 0$ ise reel küre belirtmez.

II. $\Delta = 0$ ise nokta belirtir.

III. $\Delta > 0$ ise reel küre belirtir.

Denklem küre belirttiğinde,

$$\text{Kürenin merkezi: } M\left(-\frac{D}{2}, -\frac{E}{2}, -\frac{F}{2}\right)$$

$$\text{Kürenin yarıçapı: } r = \frac{1}{2}\sqrt{D^2 + E^2 + F^2 - 4G}$$

Not: $(x - a)^2 + (y - b)^2 + (z - c)^2 = r^2$ olan küre xOy , xOz ve yOz düzlemlerine teğet ise $|a| = |b| = |c| = r$ dir.

Köşetaşının çözümü:

I. Yol: $x^2 + y^2 + z^2 + 4x - 6y + 10z + k = 0$

$$D = 4, \quad E = -6, \quad F = 10, \quad G = k$$

$$\Delta = D^2 + E^2 + F^2 - 4G$$

$$= 16 + 36 + 100 - 4k$$

$$= 152 - 4k$$

Denklem küre belirttiğinden $\Delta > 0$ olmalıdır.

$$152 - 4k > 0 \Rightarrow 38 > k$$

olmalıdır.

II. Yol: $x^2 + 4x + y^2 - 6y + z^2 + 10z + k = 0$

$$(x + 2)^2 - 4 + (y - 3)^2 - 9 + (z + 5)^2 - 25 + k = 0$$

$$(x + 2)^2 + (y - 3)^2 + (z + 5)^2 = 38 - k$$

Denklemi küre belirtmesi için yarıçapı sıfırdan büyük olmalıdır.

$$38 - k > 0 \Rightarrow 38 > k$$

olmalıdır.

Buna göre, k en çok 37 olabilir.

Uyarı: Düzlemede çember denklemi benzerini uzayda küre için düşünebiliriz.

1. Uzayda denklemi

$$x^2 + y^2 + z^2 - 4x - 6y + 2z - 11 = 0$$

olan kürenin merkezinin koordinatları ve yarıçapının uzunluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $M(2, 3, 1)$, $r = 5$ birim
- B) $M(-2, -3, 1)$, $r = 5$ birim
- C) $M(-2, -3, -1)$, $r = 5$ birim
- D) $M(-2, 3, -1)$, $r = 5$ birim
- E) $M(2, 3, -1)$, $r = 5$ birim

2. Uzayda denklemi

$$x^2 + y^2 + z^2 - 4y - 6z - 3 = 0$$

olan kürenin yüzey alanı kaç π birimkaredir?

- A) 16
- B) 20
- C) 36
- D) 64
- E) 80

(Kürenin yüzey alanı: $4\pi r^2$)

3. Uzayda denklemi

$$(2a - 1)x^2 + (a + 1)y^2 + (b - 1)z^2 - 3ax + 6bz - 57 = 0$$

olan kürenin hacmi kaç π birimküptür?

- A) 320
- B) 296
- C) 288
- D) 256
- E) 224

(Kürenin hacmi: $\frac{4}{3}\pi r^3$)

karekök

4. Uzayda

$$x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 8y + m = 0$$

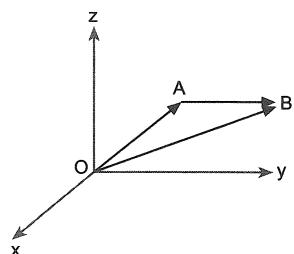
denklemi nokta belirttiğine göre, m kaçtır?

- A) 24
- B) 20
- C) 18
- D) 16
- E) 12

köşetaşı

$\vec{A} = (-1, 2, 3)$, $\vec{B} = (1, 1, -2)$, $\vec{C} = (3, -4, 1)$
olduğuna göre, $\vec{AB} + 2\vec{C}$ vektörünü bulunuz.

açıklamalı çözüm

Analitik uzayda $\vec{A} = (a_1, a_2, a_3)$ vektöründen başlangıç noktası O (orijin), bitim noktası

$A(a_1, a_2, a_3)$ olan $\overrightarrow{OA}$ vektörünü anlayacağız.

Şekilde $\overrightarrow{OA} + \overrightarrow{AB} = \overrightarrow{OB}$

$\overrightarrow{AB} = \vec{B} - \vec{A}$ dir.

$\vec{A} = (a_1, a_2, a_3)$, $\vec{B} = (b_1, b_2, b_3)$ olsun.

$\vec{A} + \vec{B} = (a_1 + b_1, a_2 + b_2, a_3 + b_3)$ tür.

$\vec{A} - \vec{B} = (a_1 - b_1, a_2 - b_2, a_3 - b_3)$ tür.

VEKTÖRÜN BİR SABİT SAYI İLE ÇARPMASI

$k \in \mathbb{R}$ olmak üzere, $\vec{A} = (a_1, a_2, a_3)$ vektörünün bir k sayısı ile çarpımı $k \cdot \vec{A} = (k \cdot a_1, k \cdot a_2, k \cdot a_3)$ tür.

$k > 0$ ise $\vec{A}$ ile $k\vec{A}$ aynı yönlüdür.

$k < 0$ ise $\vec{A}$ ile $k\vec{A}$ zıt yönlüdür.

Köşetaşının çözümü:

$$\begin{aligned}\overrightarrow{AB} &= \vec{B} - \vec{A} = (1, 1, -2) - (-1, 2, 3) \\ &= (1 - (-1), 1 - 2, -2 - 3) \\ &= (2, -1, -5)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\overrightarrow{AB} + 2\vec{C} &= (2, -1, -5) + 2(3, -4, 1) \\ &= (2 + 6, -1 - 8, -5 + 2) \\ &= (8, -9, -3)\text{ olur.}\end{aligned}$$

1. $\vec{A} = [2, -1, -3]$
 $\vec{B} = [1, 4, 0]$

olduğuna göre, $2\vec{A} - \overrightarrow{AB}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) [5, -7, -9]   B) [5, -9, -9]   C) [5, -9, -7]
D) [3, -5, -6]   E) [3, -6, -5]

2. $\vec{A} = [0, -1, 4]$
 $\vec{B} = [5, 1, 0]$
 $\vec{C} = [2, 0, -2]$

olduğuna göre, $\vec{A} + 2\vec{BC}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) [-6, 3, 0]   B) [-6, -3, 0]   C) [-6, 0, 3]
D) [-6, 0, -3]   E) [-6, 1, -3]

3. $\vec{A} = [1, -3, -4]$
 $\vec{B} = [1, 2, 3]$
 $\vec{C} = [0, -2, 1]$
 $\vec{D} = [1, -1, 2]$
 $\overrightarrow{AB} - 2\vec{C} = \overrightarrow{DE}$

olduğuna göre, $\vec{E}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) [1, 7, 8]   B) [1, 8, 6]   C) [1, 8, 7]
D) [2, 6, 8]   E) [2, 8, 6]

4. $\vec{A} = [2, 4, 0]$
 $\vec{B} = [5, 0, -1]$
 $\vec{C} = [2\vec{A} + 4\vec{B}]$

olduğuna göre, $\vec{C}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

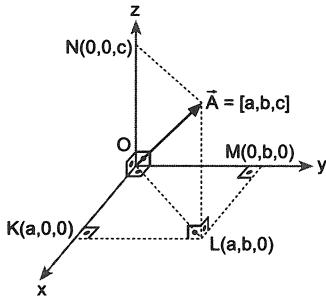
- A) [11, 2, -1]   B) [11, -1, 2]   C) [11, -2, 2]
D) [11, 2, -2]   E) [11, 2, 0]

köşetaşı

$\vec{A} = [-2, 3, 4]$ vektörü ile

- aynı yönlü birim vektörü bulunuz.
- zit yönlü birim vektörü bulunuz.

açıklamalı çözüm

$\vec{A} = [a, b, c]$ vektörünün normunu (uzunluğu, boyu) bulalım.
xOy düzleminde,

$$|OL|^2 = |OK|^2 + |KL|^2 = a^2 + b^2 \quad (|KL| = |OM|)$$

OAL dik üçgeninde,

$$|OA|^2 = |OL|^2 + |AL|^2 = (a^2 + b^2) + c^2$$

$$|OA| = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2} \text{ dir.}$$

Buna göre, $\vec{A} = [a, b, c]$ vektörünün normu

$$||\vec{A}|| = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2} \text{ dir.}$$

- $\vec{A}$ vektörünün normu 1 birim ise $\vec{A}$ vektörüne birim vektör denir.

- $\vec{A}$ vektörü ile aynı yönlü birim vektör $\frac{\vec{A}}{||\vec{A}||}$ olur.

- $\vec{A}$ vektörü ile zit yönlü birim vektör $-\frac{\vec{A}}{||\vec{A}||}$ olur.

Köşetaşının çözümü:

$$||\vec{A}|| = \sqrt{(-2)^2 + 3^2 + 4^2} = \sqrt{4 + 9 + 16} = \sqrt{29} \text{ birim}$$

a) $\vec{A}$ vektörü ile aynı yönlü birim vektör

$$\frac{\vec{A}}{||\vec{A}||} = \frac{1}{\sqrt{29}} [-2, 3, 4] = \left[-\frac{2}{\sqrt{29}}, \frac{3}{\sqrt{29}}, \frac{4}{\sqrt{29}} \right]$$

a) $\vec{A}$ vektörü ile zit yönlü birim vektör

$$-\frac{\vec{A}}{||\vec{A}||} = -\frac{1}{\sqrt{29}} [-2, 3, 4] = \left[\frac{2}{\sqrt{29}}, -\frac{3}{\sqrt{29}}, -\frac{4}{\sqrt{29}} \right]$$

1. $\vec{A} = [-1, 2, x]$

vektörünün uzunluğu $\sqrt{14}$ birim olduğuna göre, x in alabileceği değerlerden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 3   B) 2   C) 1   D) -1   E) -2

2. $\vec{A} = [-1, 1, 0]$

$$\overline{AB} = [3, 0, 1]$$

olduğuna göre, $\vec{B}$ vektörü yönündeki birim vektör aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\left[\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}} \right]$ B) $\left[\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}}, -\frac{1}{\sqrt{6}} \right]$

C) $\left[-\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}}, -\frac{1}{\sqrt{6}} \right]$ D) $\left[\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}} \right]$

E) $\left[\frac{1}{\sqrt{6}}, -\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}} \right]$

3. Aşağıdakilerden hangisi birim vektör değildir?

A) $\vec{A} = [\cos\theta, 0, -\sin\theta]$

B) $\vec{B} = [0, \sin\theta, \cos\theta]$

C) $\vec{C} = [\log_2(\ln e^2), 0, \ln(\log_5 5)]$

D) $\vec{D} = [-1, 0, 1]$

E) $\vec{E} = [\log((\log_2 3)(\log_3 2)), (\sqrt{2} - 1)(\sqrt{2} + 1), 0]$

4. $\vec{A} = [0, -1, 1]$, $\vec{B} = [1, 0, -1]$, $\vec{C} = [1, 3, 0]$

olduğuna göre, $\overline{AB} + \vec{C}$ vektörünün zit yönündeki birim vektör aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\left[-\frac{1}{\sqrt{6}}, \frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}} \right]$ B) $\left[\frac{1}{\sqrt{6}}, \frac{2}{\sqrt{6}}, -\frac{1}{\sqrt{6}} \right]$

C) $\left[\frac{1}{\sqrt{6}}, -\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}} \right]$ D) $\left[-\frac{1}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}}, \frac{2}{\sqrt{6}} \right]$

E) $\left[-\frac{1}{\sqrt{6}}, -\frac{2}{\sqrt{6}}, \frac{1}{\sqrt{6}} \right]$

karekök

2.7

uzayda vektörler

köşetaşı

$$\vec{A} = [2, -1, 3]$$

$$\vec{B} = [a + 1, b - 3, 6]$$

vektörleri paralel olduğuna göre, $a + b$ toplamı kaçtır?

açıklamalı çözüm

$k \in \mathbb{R} - \{0\}$, $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ sıfırdan farklı vektörler olmak üzere,

$\vec{u} = k\vec{v}$ ise $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörlerine paralel vektörler denir.

$\vec{u} = [x_1, y_1, z_1]$, $\vec{v} = [x_2, y_2, z_2]$ vektörleri verilsin.

$$\vec{u} \parallel \vec{v} \text{ ise } k = \frac{x_1}{x_2} = \frac{y_1}{y_2} = \frac{z_1}{z_2} \text{ dir.}$$

Köşetaşının çözümü:

$$\vec{A} \parallel \vec{B} \text{ ise } \frac{2}{a+1} = \frac{-1}{b-3} = \frac{3}{6} \text{ dir.}$$

$$\frac{2}{a+1} = \frac{3}{6} \quad \frac{-1}{b-3} = \frac{3}{6}$$

$$a = 3$$

$$b = 1$$

$a + b = 3 + 1 = 4$ bulunur.

1. $\vec{u} = [12, a + 5, b - 3]$

$$\vec{v} = [4, -2, 1]$$

vektörleri paralel olduğuna göre, $a + b$ toplamı kaçtır?

- A) -7   B) -6   C) -5   D) -4   E) -3

3. $\vec{u} = [-1, 2, 3]$

$$\vec{v} = [x, \log(a + 1), 1]$$

$$\vec{Z} = [8, 2, 2]$$

$\vec{u}\vec{v} \parallel \vec{Z}$ olduğuna göre, $x + a$ toplamı kaçtır?

- A) -5   B) -6   C) -7   D) -8   E) -9

2. A(1, 0, 2), B(-3, 1, 4) noktaları ile

$\vec{u} = [a + 3, 2 - k, -8]$ vektörü veriliyor.

$\overrightarrow{AB}$ vektörü $\vec{u}$ vektörüne paralel olduğuna göre, $\vec{u}$ vektörünün normu kaç birimdir?

- A) $\sqrt{33}$ B) $4\sqrt{21}$ C) $6\sqrt{21}$
 D) $2\sqrt{33}$ E) $4\sqrt{33}$

karekök

4.

$$\vec{u} = [4\cos x, \sqrt{3}, \sqrt{3}]$$

$$\vec{v} = [1, \sin x, a]$$

vektörleri birbirine paralel olduğuna göre, en küçük pozitif x açısı kaç derecedir?

- A) 15   B) 30   C) 45   D) 60   E) 90

C B E B

2.8

uzayda vektörler

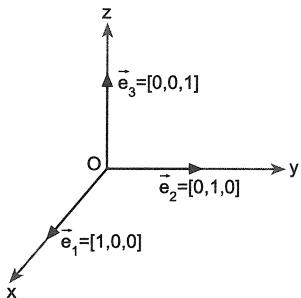
kösetası

$$\vec{v} = \vec{e}_1 + \vec{e}_2 + \vec{e}_3$$

$$\vec{A} = \vec{e}_1 + \vec{e}_3, \vec{B} = 3\vec{e}_1 + \vec{e}_2, \vec{C} = 2\vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 - \vec{e}_3$$

vektörlerinin lineer (doğrusal) bileşimi şeklinde yazınız.

açıklamalı çözüm

$\mathbb{R}^3 = \mathbb{R} \times \mathbb{R} \times \mathbb{R}$ uzayında, üzerinde bulunduğu eksen ile pozitif yönlü birim vektörlere, standart birim vektörler denir.

$$\vec{e}_1 = \vec{i} = [1, 0, 0], \vec{e}_2 = \vec{j} = [0, 1, 0], \vec{e}_3 = \vec{k} = [0, 0, 1] \text{ dir.}$$

VEKTÖRLERİN LİNEER (DOĞRUSAL) BİLEŞİMİ

$k_1, k_2, \dots, k_n$ gerçek sayılar ve $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_n, \mathbb{R}^3$ te vektörler olmak üzere,

$\vec{u} = k_1 \vec{v}_1 + k_2 \vec{v}_2 + \dots + k_n \vec{v}_n$ ise, $\vec{u}$ vektörüne $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_n$ vektörlerinin lineer (doğrusal) bileşimi denir.

Kösetasının çözümü:

$$\vec{A} = \vec{e}_1 + \vec{e}_3 = [1, 0, 1], \vec{B} = 3\vec{e}_1 + \vec{e}_2 = [3, 1, 0], \vec{C} = 2\vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 - \vec{e}_3 = [2, 2, -1]$$

$$\vec{v} = \vec{e}_1 + \vec{e}_2 + \vec{e}_3 = [1, 1, 1]$$

$$\vec{v} = a \cdot \vec{A} + b \cdot \vec{B} + c \cdot \vec{C}$$

$$[1, 1, 1] = a[1, 0, 1] + b[3, 1, 0] + c[2, 2, -1]$$

$$[1, 1, 1] = [a + 3b + 2c, b + 2c, a - c]$$

$$\left. \begin{array}{l} a + 3b + 2c = 1 \\ b + 2c = 1 \\ a - c = 1 \end{array} \right\} \text{ denklem sistemi çözülürse } a = 2, b = -1, c = 1 \text{ bulunur.}$$

Buna göre, $\vec{v} = 2\vec{A} - \vec{B} + \vec{C}$ şeklinde yazılabilir.

1. $\vec{v}_1 = \vec{e}_1 + 3\vec{e}_2 = [1, 3, 0]$

$$\vec{v}_2 = \vec{e}_1 - \vec{e}_3 = [1, 0, 1]$$

$$\vec{v}_3 = 2\vec{e}_3 = [0, 0, 2]$$

$$\vec{v}_4 = 3\vec{e}_1 - \vec{e}_3 = [3, 0, -1]$$

$$\vec{v}_5 = -\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + 5\vec{e}_3 = [-1, 0, 5]$$

Yukarıdaki yazılımlardan kaç tanesi doğrudur?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

2. $\vec{u} = 2\vec{i} + \vec{j} - 3\vec{k}$

$$\vec{v} = -\vec{i} + \vec{k}$$

olduğuna göre, $\vec{u}, \vec{v}$ vektörü aşağıdakilerden hangisi dir?

- A) $[3, 1, -4]$ B) $[3, 1, -2]$ C) $[-3, -1, 4]$
 D) $[-3, -1, 2]$ E) $[-1, -3, 4]$

3. $\vec{u} = \vec{e}_1 + (a+1)\vec{e}_2 + 4\vec{e}_3$

$$\vec{v} = 3\vec{e}_1 - 6\vec{e}_2 + (b-3)\vec{e}_3$$

$\vec{u} \parallel \vec{v}$

olduğuna göre, $a \cdot b$ çarpımı kaçtır?

- A) -45   B) -27   C) -18   D) 27   E) 45

4. $\vec{v} = 4\vec{e}_1 + 5\vec{e}_2 - 2\vec{e}_3$ vektörünün

$$\vec{a} = \vec{e}_1 + \vec{e}_2$$

$$\vec{b} = \vec{e}_1 - 2\vec{e}_2 + \vec{e}_3$$

$$\vec{c} = 2\vec{e}_1 - \vec{e}_3$$

vektörlerinin lineer (doğrusal) bileşimi olarak ifadesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $3\vec{a} - \vec{b} - \vec{c}$ B) $3\vec{a} - \vec{b} + \vec{c}$
 C) $3\vec{a} - \vec{b} + 2\vec{c}$ D) $\vec{a} + \vec{b} - \vec{c}$
 E) $\vec{a} - \vec{b} + \vec{c}$

köşetaşı

$\vec{A} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 - \vec{e}_3$, $\vec{B} = 2\vec{e}_1 + 4\vec{e}_3$, $\vec{C} = x\vec{e}_1 - 4\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$

vektörleri x in hangi değeri için lineer (doğrusal) bağımlıdır?

açıklamalı çözüm

$$\vec{A} = [a_1, a_2, a_3]$$

$$\vec{B} = [b_1, b_2, b_3]$$

$$\vec{C} = [c_1, c_2, c_3]$$

vektörleri verilsin.

$$\det(\vec{A}, \vec{B}, \vec{C}) = \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{vmatrix} = k \text{ olmak üzere}$$

$k = 0$ ise $\vec{A}$, $\vec{B}$ ve $\vec{C}$ vektörleri lineer (doğrusal) bağımlıdır.

Bu vektörlerin düzlemsel olması anlamına gelir.

$k \neq 0$ ise vektörler lineer bağımsızdır.

Uyarı: R^3 teki lineer (doğrusal) bağımsız üç vektör R^3 ü gerer (örter).

Köşetaşının çözümü:

$$\vec{A} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 - \vec{e}_3 = [1, 2, -1]$$

$$\vec{B} = 2\vec{e}_1 + 4\vec{e}_3 = [2, 0, 4]$$

$$\vec{C} = x\vec{e}_1 - 4\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3 = [x, -4, 2]$$

$\vec{A}$, $\vec{B}$ ve $\vec{C}$ lineer bağımlı olduğundan $\det(\vec{A}, \vec{B}, \vec{C}) = 0$ olmalıdır.

$$\det(\vec{A}, \vec{B}, \vec{C}) = \begin{vmatrix} 1 & 2 & -1 \\ 2 & 0 & 4 \\ x & -4 & 2 \end{vmatrix} = 0 - 16 + 8$$

$$= 0 + 8x + 8 - (0 - 16 + 8) = 8x + 16$$

$$8x + 16 = 0 \Rightarrow x = -2 \text{ dir.}$$

1. $\vec{A} = [x, 4, 0]$

$$\vec{B} = [2, -1, 3]$$

$$\vec{C} = [2, -1, 0]$$

vektörleri lineer bağımsız olduğuna göre, x aşağıdaki değerlerden hangisini alamaz?

- A) 4   B) 2   C) -2   D) -4   E) -8

3. $\vec{A} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_3$

$$\vec{B} = -2\vec{e}_1 + 4\vec{e}_2 + \vec{e}_3$$

$$\vec{C} = 3\vec{e}_1 + x\vec{e}_3$$

vektörleri R^3 ü gerdiğine (örtüğüne) göre, x aşağıdaki değerlerden hangisi olamaz?

- A) 6   B) 4   C) 2   D) -4   E) -6

2. $\vec{A} = [1, -1, 0]$

$$\vec{B} = [2, x, 0]$$

$$\vec{C} = [-1, 4, 2]$$

vektörleri lineer bağımlı olduğuna göre, x kaçtır?

- A) 4   B) 2   C) -2   D) -4   E) -8

karekök

4.

$$\vec{A} = 3\vec{e}_1 - \vec{e}_2 + 6\vec{e}_3$$

$$\vec{B} = 2\vec{e}_1 + 4\vec{e}_2 - 5\vec{e}_3$$

$$\vec{C} = -6\vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 + x\vec{e}_3$$

vektörleri R^3 ü germediğine göre, x kaçtır?

- A) -14   B) -12   C) -10   D) -8   E) -5

E	C	A	B
---	---	---	---

köşetaşı

$\vec{A} = [2, 4, x]$, $\vec{B} = [-3, -1, 2]$ vektörleri veriliyor.

$\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörlerinin skaler (iç) çarpımı -6 olduğuna göre, x kaçtır?

açıklamalı çözüm

$$\vec{A} = [a_1, a_2, a_3]$$

$$\vec{B} = [b_1, b_2, b_3]$$

olmak üzere, A ve B vektörlerinin skaler (iç) çarpımı

$$\langle \vec{A}, \vec{B} \rangle = \vec{A} \cdot \vec{B} = a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 + a_3 \cdot b_3 \text{ olarak tanımlanır.}$$

Köşetaşının çözümü:

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = 2 \cdot (-3) + 4 \cdot (-1) + x \cdot (2)$$

$$= -6 - 4 + 2x$$

$$= -10 + 2x$$

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = -6 \text{ olduğundan}$$

$$-10 + 2x = -6$$

$$x = 2 \text{ dir.}$$

Uyarı: İki vektörün iç çarpımı bir vektör değildir.

1. $\vec{A} = \vec{e}_1 - \vec{e}_2 + 4\vec{e}_3$
 $\vec{B} = 4\vec{e}_1 - 2\vec{e}_2 + x\vec{e}_3$

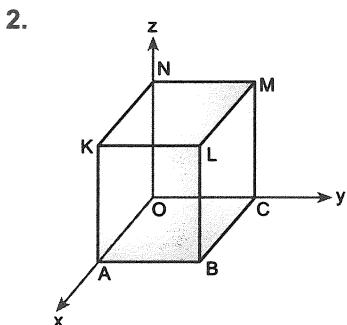
vektörlerinin iç çarpımı 18 olduğuna göre, x kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 6

3. $\vec{A} = 2\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + \vec{e}_3$
 $\vec{B} = 2\vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 - 3\vec{e}_3$

olduğuna göre, $\vec{A} \cdot \vec{AB}$ iç çarpımı kaçtır?

- A) -3   B) -4   C) -5   D) -7   E) -9

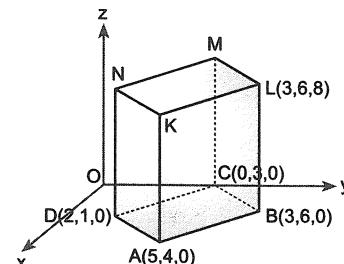

Şekildeki dikdörtgenler prizmasında
 $A(4, 0, 0)$
 $B(4, 3, 0)$
 $N(0, 0, 6)$

olduğuna göre, $\vec{NC} \cdot \vec{KC}$ iç çarpımı kaçtır?

- A) 9   B) 24   C) 27   D) 36   E) 45

karekök

Buna göre, $\vec{NB} \cdot \vec{DL}$ iç çarpımı kaçtır?

- A) -38   B) -37   C) -36   D) -32   E) -24

Şekildeki ABCDKLMN dikdörtgenler prizmasıdır.

2.11

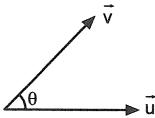
uzayda vektörler

köşetaşı

$$\vec{v} = [1, 2, \sqrt{11}]$$

vektörü ile y ekseni arasındaki açının ölçüsü kaç derecedir?

açıklamalı çözüm

$\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörleri arasındaki açının ölçüsü θ olsun.

$0^\circ \leq \theta \leq 180^\circ$ dir.

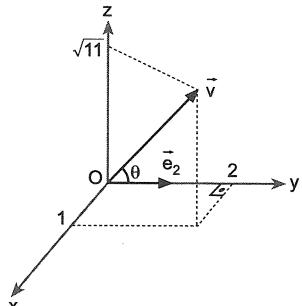
$\theta = 0^\circ$ ise $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörleri aynı yönlüdür.

$\theta = 180^\circ$ ise $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörleri zit yönlüdür.

$\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörlerinin skaler (iç) çarpımı

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = |\vec{u}| \cdot |\vec{v}| \cdot \cos\theta \text{ dir.}$$

Köşetaşının çözümü:

Oy üzerindeki

$$\vec{e}_2 = (0, 1, 0)$$

birim vektörünü alalım.

$\vec{v}$ vektörü ve $\vec{e}_2$ arasındaki, açının ölçüsü θ olsun.

$$\vec{v} \cdot \vec{e}_2 = |\vec{v}| \cdot |\vec{e}_2| \cdot \cos\theta$$

$$1 \cdot 0 + 2 \cdot 1 + \sqrt{11} \cdot 0 = \sqrt{1^2 + 2^2 + (\sqrt{11})^2} \cdot 1 \cdot \cos\theta$$

$$\cos\theta = \frac{2}{\sqrt{14}} = \frac{1}{\sqrt{14}} \Rightarrow \theta = 60^\circ$$

Buna göre, $\vec{v}$ vektörü ve y ekseni arasındaki açının ölçüsü 60° dir.

1. $\vec{v} = (-2, 3, \sqrt{3})$

vektörü ile x ekseni arasındaki açının ölçüsü kaç derecedir?

- A) 30   B) 45   C) 60   D) 120   E) 150

3. $\vec{A} = 4\vec{e}_1 + \sqrt{5}\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$

$$\vec{B} = 6\vec{e}_1 + 8\vec{e}_3$$

vektörleri arasındaki açının sinüsü kaçtır?

- A) $\frac{4}{5}$ B) $\frac{3}{5}$ C) $\frac{2}{5}$ D) $\frac{2}{3}$ E) $\frac{1}{3}$

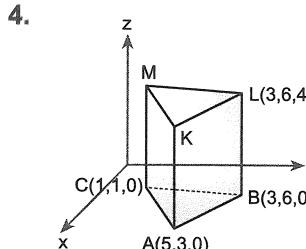
2. $\vec{A} \cdot \vec{B} = 20\sqrt{2}$

$$|\vec{A}| = 5$$

$\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörleri arasındaki açının ölçüsü 45° olduğunu, B vektörünün normu kaç birimdir?

- A) 4   B) 6   C) 8   D) 10   E) 12

karekök

Şekildeki ABCKLM üçgen dik prizmadır.

Buna göre, $\vec{AL}$ ile $\vec{BM}$ vektörleri arasındaki açının kosinüsü kaçtır?

- A) $\frac{\sqrt{145}}{83}$ B) $\frac{\sqrt{145}}{85}$ C) $\frac{\sqrt{145}}{87}$
 D) $\frac{\sqrt{140}}{85}$ E) $\frac{\sqrt{140}}{87}$

köşetaşı

$\vec{A} = 2\vec{e}_1 + k\vec{e}_2 + 3\vec{e}_3$ vektörü $\vec{B} = -3\vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 - 2\vec{e}_3$ vektörüne dik olduğuna göre, k kaçtır?

açıklamalı çözüm

$\vec{A}$ vektörü $\vec{B}$ vektörüne dik olsun.

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = |\vec{A}| \cdot |\vec{B}| \cdot \cos 90^\circ$$

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = 0 \text{ dır.}$$

Buna göre, $\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörleri birbirine dik ise iç çarpımı sıfırdır.

Köşetaşının çözümü:

$$\vec{A} = [2, k, 3]$$

$$\vec{B} = [-3, 2, -2]$$

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = |\vec{A}| \cdot |\vec{B}| \cdot \cos 90^\circ$$

$$2 \cdot (-3) + k \cdot 2 + 3 \cdot (-2) = 0$$

$$2k = 12$$

$$k = 6 \text{ dır.}$$

1. $\vec{A} = [4, -1, 2]$

$$\vec{B} = [-1, -2, x]$$

vektörleri veriliyor.

$\vec{A}$ vektörü $\vec{B}$ vektörüne dik olduğuna göre, x kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

3. $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektörleri ikişer ikişer birbirine dik olan vektörlerdir.

$$|\vec{a}| = 1 \text{ birim}$$

$$|\vec{b}| = 2 \text{ birim}$$

$$|\vec{c}| = 3 \text{ birim}$$

olduğuna göre, $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$ vektörünün normu kaç birimidir?

- A) $2\sqrt{3}$ B) $\sqrt{14}$ C) $\sqrt{15}$ D) 4   E) $3\sqrt{2}$

2. $\vec{A} = 3\vec{e}_1 - 2\vec{e}_2 + 7\vec{e}_3$

$$\vec{B} = -4\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$$

vektörleri veriliyor.

$\vec{A}$ vektörü ile $\vec{B}$ vektörleri arasındaki açının ölçüsü kaç derecedir?

- A) 30   B) 45   C) 60   D) 90   E) 120

karekök

4. $|\vec{a}| = 2 \text{ birim}$

$$|\vec{b}| = 4 \text{ birim}$$

$$\vec{a} \perp \vec{c}$$

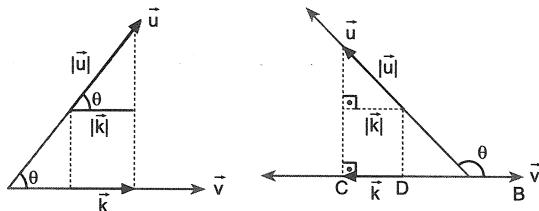
$\vec{a}$ ve $\vec{b}$ vektörleri arasındaki açının ölçüsü 120° olduğuna göre, $\vec{a} \cdot (\vec{a} + 2\vec{b} - \vec{c})$ iç çarpımı kaçtır?

- A) -4   B) -2   C) 2   D) 4   E) 8

köşetaşı

$\vec{u} = (-1, 1, 2)$ vektörünün $\vec{v} = (3, 4, -1)$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörünü bulunuz.

açıklamalı çözüm

$\vec{u}$ vektörünün $\vec{v}$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörü $\vec{k}$ olsun. $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörleri arasındaki açının ölçüsü θ olsun.

$$|\vec{k}| = \begin{cases} \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}, & 0 < \theta < 90^\circ \text{ ise} \\ -\frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}, & 90^\circ < \theta < 180^\circ \text{ ise} \end{cases} \quad \vec{k} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \cdot \vec{v}$$

Köşetaşının çözümü:

$\vec{u}$ vektörünün $\vec{v}$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörü $\vec{k}$ olsun.

$$|\vec{k}| = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \cdot \vec{v} = \frac{-1 \cdot 3 + 1 \cdot 4 + 2 \cdot (-1)}{\sqrt{3^2 + 4^2 + (-1)^2}} \cdot (3, 4, -1) \\ = \frac{-1}{26} \cdot (3, 4, -1) = \left(-\frac{3}{26}, -\frac{2}{13}, \frac{1}{26} \right)$$

ISPATLAYALIM

$0 < \theta < 90^\circ$ ve $\vec{u}$ vektörünün $\vec{v}$ vektörü üzerindeki dik izdüşüm vektörü $\vec{k}$ vektörü olsun.

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = |\vec{u}| \cdot |\vec{v}| \cdot \cos \theta \Rightarrow \cos \theta = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{u}| \cdot |\vec{v}|} \\ \cos \theta = \frac{|\vec{k}|}{|\vec{u}|} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{u}| \cdot |\vec{v}|} \Rightarrow |\vec{k}| = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}$$

$\theta < 90^\circ$ olduğundan $\vec{k}$ izdüşüm vektörü ile $\vec{v}$ vektörü aynı yönlüdür.

$\vec{v}$ vektörü yönündeki birim vektör $\frac{\vec{v}}{|\vec{v}|}$ olduğundan

$$\vec{k} = |\vec{k}| \frac{\vec{v}}{|\vec{v}|} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \cdot \vec{v} \text{ bulunur.}$$

$\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörleri arasındaki açı $90^\circ < \theta < 180^\circ$ ise θ geniş

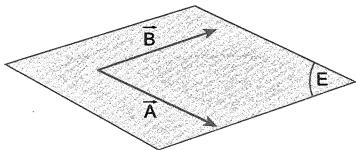
açı olduğundan $|\vec{k}| = -\frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|}$ ve $\vec{k}$ vektörü yönündeki birim vektör $-\frac{\vec{v}}{|\vec{v}|}$ dir.

Buna göre, yine $\vec{k} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \cdot \vec{v}$ bulunur.

1. $\vec{u} = [1, 6, 3]$ vektörünün $\vec{v} = [2, -1, 1]$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörünün uzunluğu kaç birimdir?
- A) $\frac{\sqrt{6}}{6}$ B) $\sqrt{3}$ C) $\sqrt{2}$ D) $\frac{\sqrt{6}}{3}$ E) $\frac{\sqrt{30}}{6}$
2. $\vec{A} = \vec{i} + 2\vec{j} + 3\vec{k}$ vektörünün $\vec{B} = \vec{j} + 7\vec{k}$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörünün normu kaç birimdir?
- A) $\frac{5\sqrt{2}}{23}$ B) $\frac{23\sqrt{2}}{10}$ C) $\frac{\sqrt{23}}{5}$
D) $\frac{23}{5}$ E) $\frac{5}{23}$
3. $\vec{u} = [2, 3, -1]$ vektörünün $\vec{v} = [3, 4, 1]$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) $\left[\frac{51}{26}, \frac{34}{13}, -\frac{17}{26} \right]$ B) $\left[\frac{51}{26}, -\frac{34}{13}, \frac{17}{26} \right]$
C) $\left[\frac{51}{26}, -\frac{34}{13}, -\frac{17}{26} \right]$ D) $\left[-\frac{51}{26}, -\frac{34}{13}, \frac{17}{26} \right]$
E) $\left[\frac{51}{26}, \frac{34}{13}, \frac{17}{26} \right]$
4. $\vec{A} = 3\vec{e}_1 + 4\vec{e}_2 + 7\vec{e}_3$ vektörünün $\vec{e}_2$ vektörü doğrultusundaki dik izdüşüm vektörünün boyu kaç birimdir?
- A) 3   B) 4   C) $4\sqrt{2}$ D) 5   E) $6\sqrt{3}$

karekök

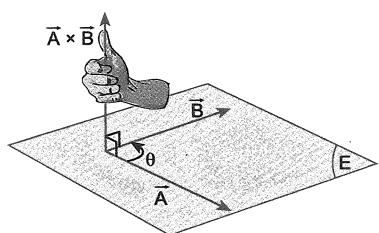
köşetaşı

Sıfırdan farklı $\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörleri E düzlemi üzerindedir.

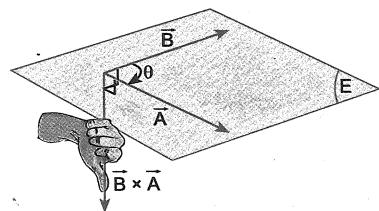
$\vec{A} \times \vec{B}$ ve $\vec{B} \times \vec{A}$ vektörlerinin yönünü gösteriniz.

açıklamalı çözüm

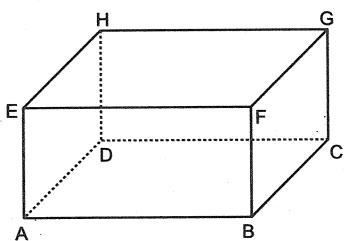
 $\vec{A} \times \vec{B}$ Vektörünün Yönü (Vektörel Çarpım)

Sıfırdan farklı olan $\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörleri birbirine paralel değilse bir düzleme belirtir. Yandaki şekilde $\vec{A}$ ve $\vec{B}$ nin belirttiği düzlem E dir.

$\vec{A} \times \vec{B}$ çarpımının belirttiği vektör her zaman E düzleme diktir. Pekala, E düzleme diktir de yönü aşağı doğru mudur? Yukarı doğru mudur? SAĞ EL KURALI ile bunu anlayabiliriz: Sağ elimizin dört parmağı A vektöründen $\vec{B}$ vektörüne doğruyaken baş parmağımızın yönü $\vec{A} \times \vec{B}$ nin yönünü gösterir.

$$\vec{A} \times \vec{B} = -(\vec{B} \times \vec{A})$$

1. - 4. soruları yukarıdaki dikdörtgenler prizmasına göre yanıtlayınız.

1. $\vec{AB} \times \vec{AD}$

Çarpımının belirttiği vektör aşağıdaki vektörlerden hangisi ile aynı yönlüdür?

- A) $\vec{EA}$ B) $\vec{AE}$ C) $\vec{DC}$ D) $\vec{FG}$ E) $\vec{GH}$

2. $\vec{FG} \times \vec{FB}$

Vektörünün yönü aşağıdakilerden hangisinin yönüyle aynıdır?

- A) $\vec{FE}$ B) $\vec{HG}$ C) $\vec{GC}$ D) $\vec{CG}$ E) $\vec{EH}$

3. $\vec{FE} \times \vec{FB}$

Vektörü aşağıdaki vektörlerden hangisi ile aynı yönlüdür?

- A) $\vec{FG}$ B) $\vec{DC}$ C) $\vec{HE}$ D) $\vec{BA}$ E) $\vec{DH}$

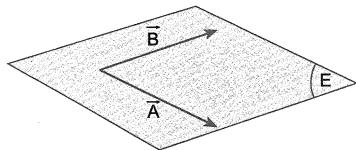
4. $\vec{AC} \times \vec{CB}$

Carpımının belirttiği vektör aşağıdaki vektörlerden hangisi ile aynı yönlüdür?

- A) $\vec{BD}$ B) $\vec{GH}$ C) $\vec{AD}$ D) $\vec{HD}$ E) $\vec{CG}$

karekök

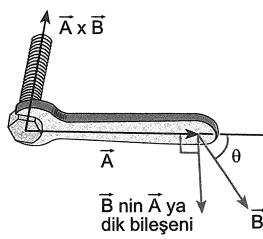
köşetaşı

Büyülükleri sırasıyla 4 birim ve 6 birim olan $\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörlerinin arasındaki açı 30° dir.

Buna göre, $\vec{A} \times \vec{B}$ vektörünün büyüklüğü kaç birimdir?

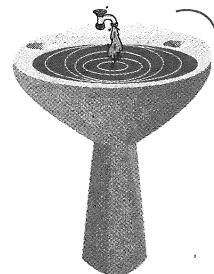
açıklamalı çözüm

 $\vec{A} \times \vec{B}$ nin Büyüklüğü (Normu):

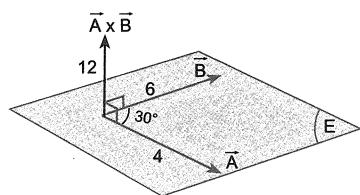
Bir civatayı sıkarken kullandığınız anahtarın kolu $\vec{A}$, kolun ucundan uyguladığımız kuvvet $\vec{B}$ olsun. Civatanın dönmesini etkileyen moment, $|\vec{A} \times \vec{B}|$ büyüklüğüne eşittir.

$$|\vec{A} \times \vec{B}| = |\vec{A}| \cdot |\vec{B}| \cdot \sin\theta$$

(θ : $\vec{A}$ ile $\vec{B}$ arasındaki açıdır.) Civatanın ilerlediği yön (duvara giriyor ya da çıkyor) $\vec{A} \times \vec{B}$ nin yönündür.

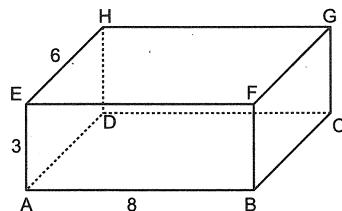
Köşetaşının çözümü:

İstenen $|\vec{A} \times \vec{B}|$ dir.

$$|\vec{A} \times \vec{B}| = |\vec{A}| \cdot |\vec{B}| \cdot \sin\alpha \\ = 4 \cdot 6 \cdot \sin 30^\circ = 4 \cdot 6 \cdot \frac{1}{2} = 12$$

Kuzey Yarım Küre'de lavobodaki su sağ el kuralına göre akıp gider. Suyun lavabo deligidinden dönerken gittiğini fark etmişinizdir. Dört parmağımız dönme yönünde tutarsak baş parmağımız aşağıyı gösterecektir. Civatalar da sağ el kuralına göre çalışır.

1. ve 2. soruları yukarıda verilen dikdörtgenler prizmasına göre yanıtlayınız.

1. $\vec{BA} \times \vec{BF}$

Çarpımının sonucu aşağıdakilerden hangisine eşittir?

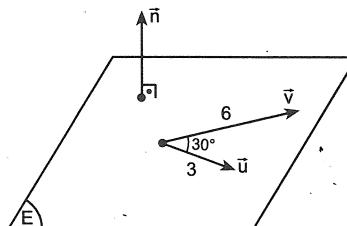
- A) $3 \cdot \vec{CD}$ B) $2 \cdot \vec{AD}$ C) $4 \cdot \vec{BC}$
D) $-4 \cdot \vec{BC}$ E) $-2 \cdot \vec{AD}$

2. $\vec{EH} \times \vec{EF}$

Çarpımının sonucu aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $\vec{AE}$ B) $-6 \cdot \vec{AB}$ C) $6 \cdot \vec{AB}$
D) $-16 \cdot \vec{EA}$ E) $16 \cdot \vec{EA}$

karekök

E düzleminde bulunan $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ vektörlerinin normları sırasıyla 3 ve 6 birimdir. $\vec{u}$ ve $\vec{v}$ nin arasındaki açı 30° dir.

3. ve 4. soruları yukarıda verilenlere göre yanıtlayınız.

3. $|\vec{u} \times \vec{v}|$ değeri kaçtır?

- A) 6   B) 8   C) 9   D) 12   E) 18

4. E düzleme dik olan birim vektör $\vec{n}$ olduğuna göre, $\vec{v} \times \vec{u}$ aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $-9\vec{n}$ B) $-3\vec{n}$ C) $-\vec{n}$
D) $3\vec{n}$ E) $9\vec{n}$

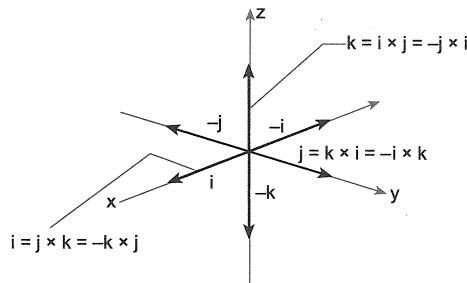
köşetaşı

$\vec{i}$, $\vec{j}$ ve $\vec{k}$ birim vektörler olmak üzere

$$(\vec{j} \times \vec{k}) \times (\vec{i} \times \vec{j})$$

çarpımının sonucunu bulunuz.

açıklamalı çözüm

i , j ve k vektörleri birbirine dikdir. $\sin 90^\circ = 1$ ve birim vektörlerin uzunlukları 1 birim olduğundan birbirleriyle çarpıldıklarında uzunlukları 1 birim olan vektörler elde edilir. Sağ el kuralıyla yönleri de belirlenerek aşağıdaki sonuçlar elde edilir.

$$i \times j = -(j \times i) = k$$

$$j \times k = -(k \times j) = i$$

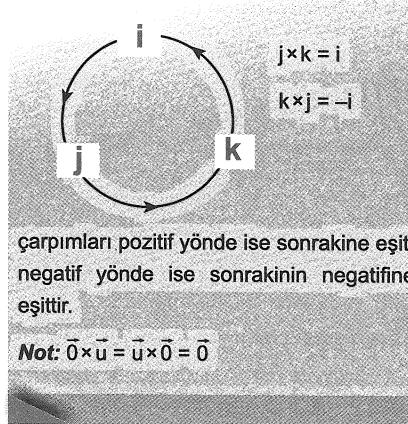
$$k \times i = -(i \times k) = j$$

$\sin 0^\circ = 0$ olduğundan $i \times i = j \times j = k \times k = \vec{0}$ dır.

Köşetaşının çözümü:

$$\underbrace{(\vec{j} \times \vec{k})}_{\vec{i}} \cdot \underbrace{(\vec{i} \times \vec{j})}_{\vec{k}} = \vec{i} \times \vec{k} = -\vec{j}$$

KOLAYLIK SAĞLIYOR

1. $(i \times k) \times (k \times k)$

vektörü aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) i B) j C) k D) $-i$ E) $\vec{0}$

3. $(-i \times j) \times (j \times (-k))$

vektörü aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) i B) j C) k D) $-i$ E) $-j$

2. $(k \times j) + (i \times i) + (j \times k)$

vektörü aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $-k$ B) $-j$ C) 0 D) i E) k

4. $(i \times (-i)) + (-j \times j)$

vektörü aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) i B) j C) k D) $\vec{0}$ E) $-i$

köşetaşı

$$\vec{A} = 2\mathbf{i} + 3\mathbf{j}$$

$$\vec{B} = \mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 3\mathbf{k}$$

olduğuna göre, $\vec{A} \times \vec{B}$ yi bulunuz.

açıklamalı çözüm**Vektörel Çarpımın Özellikleri**

1. x ve y reel sayılar olmak üzere,

$$x \vec{A} \times y \vec{B} = (xy)(\vec{A} \times \vec{B})$$

Örnek: $3\mathbf{i} \times 5\mathbf{j} = (3 \times 5)(\mathbf{i} \times \mathbf{j}) = 15 \mathbf{k}$

2. $\vec{A} \times (\vec{B} + \vec{C}) = (\vec{A} \times \vec{B}) + (\vec{A} \times \vec{C})$

$$(\vec{B} + \vec{C}) \times \vec{A} = (\vec{B} \times \vec{A}) + (\vec{C} \times \vec{A})$$

Örnek: $2\mathbf{i} \times (3\mathbf{j} + 2\mathbf{k}) = (2\mathbf{i} \times 3\mathbf{j}) + (2\mathbf{i} \times 2\mathbf{k})$

$$\begin{aligned} &= (2 \cdot 3)(\mathbf{i} \times \mathbf{j}) + (2 \cdot 2)(\mathbf{i} \times \mathbf{k}) \\ &= 6\mathbf{k} + 4(-\mathbf{j}) \\ &= 6\mathbf{k} - 4\mathbf{j} \end{aligned}$$

3. $(-\vec{A}) \times \vec{B} = \vec{A} \times (-\vec{B}) = -(\vec{A} \times \vec{B})$

Köşetaşının çözümü:

$$\vec{A} \times \vec{B} = (2\mathbf{i} + 3\mathbf{j}) \times (\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 3\mathbf{k})$$

$$\begin{aligned} &= 2(\mathbf{i} \times \mathbf{i}) - 4(\mathbf{i} \times \mathbf{j}) + 6(\mathbf{i} \times \mathbf{k}) + 3(\mathbf{j} \times \mathbf{i}) - 6(\mathbf{j} \times \mathbf{j}) + 9(\mathbf{j} \times \mathbf{k}) \\ &= 2 \cdot \vec{0} - 4\vec{\mathbf{k}} + 6(-\mathbf{j}) + 3(-\mathbf{k}) - 6 \cdot \vec{0} + 9\mathbf{i} \\ &= 9\mathbf{i} - 6\mathbf{j} - 7\mathbf{k} \end{aligned}$$

1. $\mathbf{i} \times (2\mathbf{i} + \mathbf{j} - 3\mathbf{k})$

vektörü aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $-3\mathbf{i} + \mathbf{j}$ B) $3\mathbf{j} - \mathbf{i}$ C) $3\mathbf{j} + \mathbf{k}$
 D) $-2\mathbf{i} + 2\mathbf{k}$ E) $\mathbf{j} + 3\mathbf{k}$

3. $(\mathbf{i} + \mathbf{j} - \mathbf{k}) \times (2\mathbf{i} - \mathbf{j} + 3\mathbf{k})$

çarpımının sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $2\mathbf{i} + 4\mathbf{j} + \mathbf{k}$ B) $-4\mathbf{i} - 5\mathbf{j} - 3\mathbf{k}$ C) $4\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 2\mathbf{k}$
 D) $3\mathbf{i} - 4\mathbf{j} + \mathbf{k}$ E) $2\mathbf{i} - 5\mathbf{j} - 3\mathbf{k}$

2. $(\mathbf{i} - 2\mathbf{j}) \times (3\mathbf{i} + \mathbf{j} - 2\mathbf{k})$

çarpımının sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $4\mathbf{i} + 2\mathbf{j} + 7\mathbf{k}$ B) $2\mathbf{i} - \mathbf{j} + 3\mathbf{k}$ C) $\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 3\mathbf{k}$
 D) $2\mathbf{i} - 2\mathbf{j} + 3\mathbf{k}$ E) $\mathbf{i} + 3\mathbf{j} + 4\mathbf{k}$

karekök

- 4.

$$\vec{u} = 2\mathbf{i} - \mathbf{j}$$

$$\vec{v} = \mathbf{j} - 2\mathbf{k}$$

olduğuna göre, $|\vec{u} \times \vec{v}|$ değeri kaçtır?

- A) $\sqrt{6}$ B) $2\sqrt{6}$ C) $3\sqrt{2}$
 D) $3\sqrt{3}$ E) 12

köşetaşı

$$\mathbf{A} = \mathbf{i} + 2\mathbf{j} - \mathbf{k}$$

$$\mathbf{B} = 2\mathbf{i} - \mathbf{j} + 3\mathbf{k}$$

olduğuna göre, $\mathbf{A} \times \mathbf{B}$ yi bulunuz.

açıklamalı çözüm

Determinantla $\vec{\mathbf{A}} \times \vec{\mathbf{B}}$ yi Bulma

$$\mathbf{A} = a_1\mathbf{i} + a_2\mathbf{j} + a_3\mathbf{k} \text{ ve } \mathbf{B} = b_1\mathbf{i} + b_2\mathbf{j} + b_3\mathbf{k} \text{ olsun.}$$

$$\mathbf{A} \times \mathbf{B} = \begin{vmatrix} \mathbf{i} & \mathbf{j} & \mathbf{k} \\ a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{vmatrix}$$

Köşetaşının çözümü:

$$\mathbf{A} = \mathbf{i} + 2\mathbf{j} - \mathbf{k} \text{ ve } \mathbf{B} = 2\mathbf{i} - \mathbf{j} + 3\mathbf{k}$$

$$\begin{aligned} \mathbf{A} \times \mathbf{B} &= \begin{vmatrix} \mathbf{i} & \mathbf{j} & \mathbf{k} \\ 1 & 2 & -1 \\ 2 & -1 & 3 \end{vmatrix} = i \cdot \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 3 \end{vmatrix} - j \cdot \begin{vmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 3 \end{vmatrix} + k \cdot \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & -1 \end{vmatrix} \\ &= i \cdot [2 \cdot 3 - (-1)(-1)] - j \cdot [1 \cdot 3 - 2 \cdot (-1)] + k \cdot [1 \cdot (-1) - 2 \cdot 2] \\ &= 5\mathbf{i} - 5\mathbf{j} - 5\mathbf{k} \end{aligned}$$

Determinanı Sarrus yöntemiyle şöyle hesaplarız:

$$\begin{array}{c} \begin{array}{ccc|c} \mathbf{i} & \mathbf{j} & \mathbf{k} & \\ \hline 1 & 2 & -1 & \\ 2 & -1 & 3 & \\ 4\mathbf{k} & \mathbf{i} & \mathbf{j} & \mathbf{k} \\ \hline \mathbf{i} & 1 & 2 & -1 \\ \mathbf{j} & & & \\ \mathbf{k} & & & \end{array} & = (6\mathbf{i} - \mathbf{k} - 2\mathbf{j}) - (4\mathbf{k} + \mathbf{i} + 3\mathbf{j}) \\ & = 6\mathbf{i} - \mathbf{k} - 2\mathbf{j} - 4\mathbf{k} - \mathbf{i} - 3\mathbf{j} \\ & = 5\mathbf{i} - 5\mathbf{j} - 5\mathbf{k} \end{array}$$

1. $\vec{\mathbf{A}} = 3\mathbf{i} - \mathbf{j} + \mathbf{k}$
 $\vec{\mathbf{B}} = 2\mathbf{i} + \mathbf{j} - \mathbf{k}$

olduğuna göre, $\vec{\mathbf{A}} \times \vec{\mathbf{B}}$ aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $2\mathbf{i} - 3\mathbf{j}$ B) $3\mathbf{i} + 6\mathbf{k}$ C) $3\mathbf{j} - \mathbf{k}$
D) $5\mathbf{j} + 5\mathbf{k}$ E) $2\mathbf{i} - 3\mathbf{j} + \mathbf{k}$

3. $\vec{\mathbf{u}} = \mathbf{i} + 2\mathbf{j} + 3\mathbf{k}$
 $\vec{\mathbf{v}} = 2\mathbf{i} - \mathbf{j}$

olduğuna göre, $\vec{\mathbf{v}} \times \vec{\mathbf{u}}$ aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $\mathbf{i} - 12\mathbf{j}$ B) $3\mathbf{j} + 2\mathbf{k}$ C) $2\mathbf{i} - 5\mathbf{k}$
D) $-2\mathbf{i} - 5\mathbf{j} + 6\mathbf{k}$ E) $-3\mathbf{i} - 6\mathbf{j} + 5\mathbf{k}$

2. $\vec{\mathbf{u}} = 2\mathbf{e}_1 + \mathbf{e}_2 - 2\mathbf{e}_3$
 $\vec{\mathbf{v}} = -\mathbf{e}_1 + 2\mathbf{e}_2 + \mathbf{e}_3$

olduğuna göre, $\vec{\mathbf{u}} \times \vec{\mathbf{v}}$ aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $6\mathbf{e}_2 - \mathbf{e}_3$ B) $2\mathbf{e}_1 - 7\mathbf{e}_2$ C) $5\mathbf{e}_1 + 5\mathbf{e}_3$
D) $6\mathbf{e}_2 + 3\mathbf{e}_3$ E) $5\mathbf{e}_2 - 5\mathbf{e}_3$

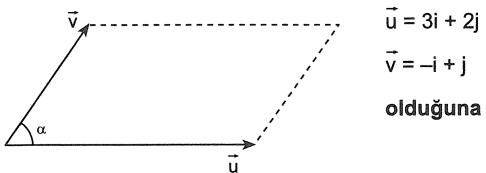
karekök

4. $\vec{\mathbf{x}} = \mathbf{e}_1 - 2\mathbf{e}_2 + 3\mathbf{e}_3$
 $\vec{\mathbf{y}} = 3\mathbf{e}_1 - \mathbf{e}_2 + \mathbf{e}_3$

olduğuna göre, $|\vec{\mathbf{x}} \times \vec{\mathbf{y}}|^2$ kaçtır?

- A) 60   B) 70   C) 80   D) 90   E) 100

köşetaşı

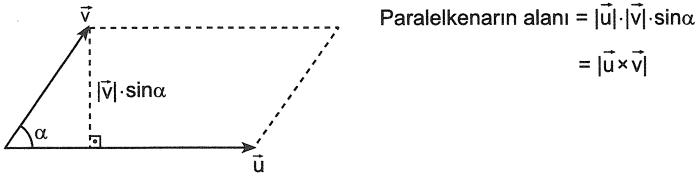
$\vec{u} = 3\mathbf{i} + 2\mathbf{j}$

$$\vec{v} = -\mathbf{i} + \mathbf{j}$$

olduğuna göre, paralelkenarın alanı kaç birimdir?

açıklamalı çözüm

$|\vec{u} \times \vec{v}|$ Paralelkenarın Alanıdır

$$\begin{aligned} \text{Paralelkenarın alanı} &= |\vec{u}| \cdot |\vec{v}| \cdot \sin\alpha \\ &= |\vec{u} \times \vec{v}| \end{aligned}$$

Köşetaşının çözümü:

$$\begin{aligned} \vec{u} \times \vec{v} &= (3\mathbf{i} + 2\mathbf{j}) \times (-\mathbf{i} + \mathbf{j}) \\ &= -3(\mathbf{i} \times \mathbf{i}) + 3(\mathbf{i} \times \mathbf{j}) - 2(\mathbf{j} \times \mathbf{i}) + 2(\mathbf{j} \times \mathbf{j}) \\ &= 3\mathbf{k} + 2\mathbf{k} \\ &= 5\mathbf{k} \end{aligned}$$

$$|\vec{u} \times \vec{v}| = \sqrt{25} = 5$$

Paralelkenarın alanı da 5 birim karedir.

1. İki kenarı $\vec{A} = 2\mathbf{i} - 3\mathbf{j}$ ve $\vec{B} = 4\mathbf{i} + \mathbf{j}$ konum vektörlerinden oluşan paralelkenarın alanı kaç birim karedir? A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 14	3. Köşeleri $A(-4, 5)$, $B(-6, 0)$, $C(1, -4)$, $D(3, 1)$ noktaları olan paralelkenarın alanı kaç birim karedir? A) $2\sqrt{10}$ B) $\sqrt{43}$ C) $3\sqrt{5}$ D) $\sqrt{47}$ E) 7
-
2. Köşeleri $A(2, 1, -1)$, $B(-1, 1, 2)$, $C(1, -1, 0)$ noktaları olan üçgenin alanı kaç birim karedir? A) 4 B) 2 C) 2,5 D) 3 E) 3,5	4. $\vec{AB} \times \vec{AC} = 2\mathbf{i} - \mathbf{j} - 2\mathbf{k}$ olduğuna göre, ABC üçgeninin alanı kaç birim karedir? A) 1,5 B) 2 C) 2,5 D) 3 E) 3,5

karekök

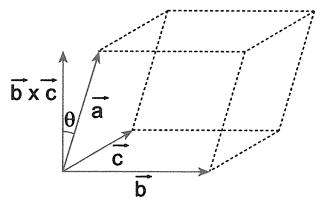
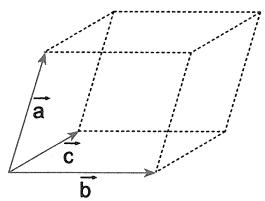
köşetaşı

$$\vec{a} = (2, -1, 0), \vec{b} = (3, 1, 2), \vec{c} = (-2, 1, 1)$$

vektörleri üzerine kurulu paralelyüzlünün hacmi kaç birim küptür?

açıklamalı çözüm

$\vec{a}, \vec{b}$ ve $\vec{c}$ Vektörleri Üzerine Kurulu Paralelyüzlünün Hacmi

$$\text{Paralelyüzlünün yüksekliği} = |\vec{a}| \cdot \cos\theta$$

θ : $\vec{b} \times \vec{c}$ ile $\vec{a}$ vektörü arasındaki açının ölçüsüdür.

$$\text{Paralelyüzlünün taban alanı} = |\vec{b} \times \vec{c}|$$

Paralelyüzlünün hacmi = taban alanı · yükseklik

$$\begin{aligned} &= |\vec{b} \times \vec{c}| \cdot |\vec{a}| \cdot \cos\theta \\ &= |(\vec{b} \times \vec{c}) \cdot \vec{a}| \end{aligned}$$

Not: $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3), \vec{b} = (b_1, b_2, b_3), \vec{c} = (c_1, c_2, c_3)$ olsun.

$$\begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{vmatrix}$$

determinantının mutlak değeri paralelyüzlünün hacmi olan $|(\vec{b} \times \vec{c}) \cdot \vec{a}|$ ifadesine eşittir.

Köşetaşının çözümü:

$$\begin{vmatrix} 2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 2 \\ -2 & 1 & 1 \end{vmatrix} = (2+0+4) - (0+4-3) = 6-1=5$$

$$\text{İkinci Yol: } \vec{a} \times \vec{c} = (3, 1, 2) \times (-2, 1, 1)$$

$$\begin{vmatrix} i & j & k \\ 3 & 1 & 2 \\ -2 & 1 & 1 \end{vmatrix} = (i + 3k - 4j) - (-2k + 2i + 3j) = -i - 7j + 5k$$

$$|(\vec{b} \times \vec{c}) \cdot \vec{a}| = |(-i - 7j + 5k) \cdot (2i - j)|$$

$$= |-2 + 7 + 0| = |5| = 5$$

1. $\vec{a} = (2, 1, 2)$

$$\vec{b} = (-2, 0, 2)$$

$$\vec{c} = (1, 2, 2)$$

vektörleri üzerine kurulu paralelyüzlünün hacmi kaç birim küptür?

- A) 2   B) 4   C) 6   D) 8   E) 10

2. $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektörleri üzerine kurulu paralelyüzlünün hacmi aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $|\vec{a} \times \vec{b} \times \vec{c}|$ B) $|\vec{a} \cdot \vec{b} \cdot \vec{c}|$ C) $|\vec{a} \cdot (\vec{b} \times \vec{c})|$
D) $|\vec{a} \times (\vec{b} \cdot \vec{c})|$ E) $|\vec{a} \times (\vec{b} + \vec{c})|$

karekök

TARAMA TESTİ

uzayda vektörler

1. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) $A(-1, 2, 6)$ noktasının apsisı -1 , ordinatı 2 , kodu 6 dir.
- B) $A(0, -1, 0)$ noktası y ekseni üzerindedir.
- C) $A(-3, 0, 2)$ noktası xOz düzlemindedir.
- D) $A(-1, 1, 4)$ noktası xOy düzlemindedir.
- E) $A(0, 0, -4)$ noktası z ekseni üzerindedir.

2. $A(-1, 3, 2\sqrt{3})$

B) $(2, 1, 0)$

noktaları arasındaki uzaklık kaç birimdir?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 8
- E) 9

3. Merkezi $M(-1, 4, 5)$ ve xOz düzlemine teğet olan kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x + 1)^2 + (y - 4)^2 + (z - 5)^2 = 16$
- B) $(x + 1)^2 + (y - 4)^2 + (z - 5)^2 = 25$
- C) $(x + 1)^2 + (y + 4)^2 + (z - 5)^2 = 16$
- D) $(x + 1)^2 + (y + 4)^2 + (z + 5)^2 = 25$
- E) $(x - 1)^2 + (y - 4)^2 + (z - 5)^2 = 16$

4. $(2a + 1)x^2 + (a + 2)y^2 + (b - 1)z^2 + 6ax + 3by - 93 = 0$

denklemi küre belirttiğine göre, merkezi ve yarıçapı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezi $M(1, 2, 0)$, yarıçapı $r = 6$ birim
- B) Merkezi $M(1, 0, 2)$, yarıçapı $r = 6$ birim
- C) Merkezi $M(-1, -2, 0)$, yarıçapı $r = 6$ birim
- D) Merkezi $M(-1, 0, -2)$, yarıçapı $r = 6$ birim
- E) Merkezi $M(-1, -2, -3)$, yarıçapı $r = 6$ birim

5. $\vec{A} = [3, -1, 2]$

$\vec{B} = [1, 0, -1]$

$\vec{C} = [0, 2, 3]$

olduğuna göre, $\vec{A} + \vec{BC}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $[2, 1, 2]$
- B) $[2, 2, 1]$
- C) $[2, 2, 6]$
- D) $[2, 1, 4]$
- E) $[2, 1, 6]$

6. $\vec{A} = [-1, 1, 2]$

$\vec{B} = [1, 2, -1]$

olduğuna göre, $\vec{AB}$ vektörü ile aynı yönlü birim vektör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\left[\frac{2}{\sqrt{14}}, \frac{1}{\sqrt{14}}, -\frac{3}{\sqrt{14}} \right]$
- B) $\left[\frac{2}{\sqrt{14}}, -\frac{1}{\sqrt{14}}, -\frac{3}{\sqrt{14}} \right]$
- C) $\left[\frac{2}{\sqrt{14}}, -\frac{1}{\sqrt{14}}, \frac{2}{\sqrt{14}} \right]$
- D) $\left[\frac{1}{\sqrt{14}}, \frac{2}{\sqrt{14}}, -\frac{3}{\sqrt{14}} \right]$
- E) $\left[\frac{3}{\sqrt{14}}, \frac{1}{\sqrt{14}}, \frac{2}{\sqrt{14}} \right]$

karekök

7. $\vec{A} = [x + 1, 4, -2]$

$\vec{B} = [3, 2, y + 2]$

vektörleri paralel olduğuna göre, $x \cdot y$ çarpımı kaçtır?

- A) -18
- B) -15
- C) -12
- D) -9
- E) -5

8. $\vec{A} = 2\vec{e}_1 - \vec{e}_3$

$\vec{B} = \vec{e}_2 - 2\vec{e}_3$

$\vec{C} = \vec{e}_1 + \vec{e}_2 + 4\vec{e}_3$

vektörleri veriliyor.

$\vec{v} = \vec{AB} + 2\vec{C}$ olduğuna göre, $\vec{v}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\vec{e}_1 + 3\vec{e}_2 + 7\vec{e}_3$

B) $3\vec{e}_1 + 7\vec{e}_3$

C) $3\vec{e}_2 + 7\vec{e}_3$

D) $3\vec{e}_2 + 9\vec{e}_3$

E) $\vec{e}_1 + 4\vec{e}_2$

9. $\vec{A} = \vec{e}_1 + 3\vec{e}_2$

$\vec{B} = \vec{e}_1 - \vec{e}_2 + 4\vec{e}_3$

$\vec{C} = -\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + x\vec{e}_3$

vektörleri, $\mathbb{R}^3$ ü gerdiğine (örtüyüne) göre, x aşağıdaki değerlerden hangisi olamaz?

- A) -2   B) -3   C) -4   D) -5   E) -6

10. $\vec{A} = [2, 0, -1]$

$\vec{B} = [1, -1, 3]$

$\vec{C} = [3, 4, -1]$

vektörleri veriliyor.

$\vec{AB} \cdot \vec{C}$ iç çarpımı kaçtır?

- A) 12   B) 11   C) 3   D) -11   E) -12

11. $\vec{A} = [2, \sqrt{11}, 1]$

vektörü ile x ekseni arasındaki açının ölçüsü kaç derecedir?

- A) 15   B) 30   C) 45   D) 60   E) 90

12. $\vec{A} = \vec{e}_1 - 2\vec{e}_2 + \vec{e}_3$

$\vec{B} = \vec{e}_2 - 3\vec{e}_3$

$\vec{C} = x\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$

vektörleri veriliyor.

$\vec{AB}$ vektörü $\vec{C}$ vektörüne dik olduğuna göre, x kaçtır?

- A) -1   B) -2   C) -3   D) -4   E) -5

13. $\vec{u} = [1, -2, 1]$ vektörünün $\vec{v} = [2, 2, 3]$ vektörü üzerindeki dik izdüşüm vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\left[\frac{6}{17}, \frac{-6}{17}, \frac{-9}{17} \right]$

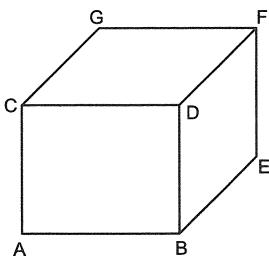
B) $\left[\frac{2}{17}, \frac{2}{17}, \frac{3}{17} \right]$

C) $\left[\frac{-3}{17}, \frac{-3}{17}, \frac{6}{17} \right]$

D) $\left[\frac{6}{17}, \frac{6}{17}, \frac{9}{17} \right]$

E) $\left[\frac{-6}{17}, \frac{-6}{17}, \frac{-9}{17} \right]$

14.

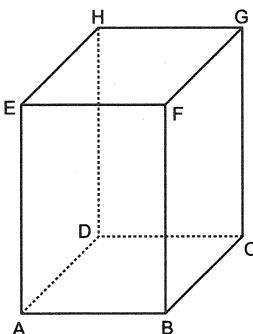

Yandaki şekil bir küptür.

$\vec{AB} \times \vec{AC}$ çarpımının sonucunda elde edilen vektörün yönü, aşağıdaki vektörlerden hangisinin yönüyle aynıdır?

- A) $\vec{BE}$ B) $\vec{FD}$ C) $\vec{BD}$ D) $\vec{FE}$ E) $\vec{GF}$

15.

Yanda yan ayrılarının uzunluğu taban ayrılarının uzunluğunun 2 katı olan bir kare prizma verilmiştir.

$|AB| = 2$ birim olduğuna göre, $\vec{BC} \times \vec{BF}$ aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $\vec{DC}$ B) $\vec{AE}$ C) $4\vec{BA}$ D) $2\vec{EA}$ E) $\frac{\vec{CG}}{2}$

16. i, j, k standart birim vektörlerdir.

$$(i \times k) \times (k \times j)$$

İşleminin sonucu aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $-k$ B) $-j$ C) $-i$ D) j E) k

17.

$$\vec{A} = i + j$$

$$\vec{B} = i - j + 2k$$

olduğuna göre, $\vec{A} \times \vec{B}$ vektörel çarpımı aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) $i + 4j$ B) $2j - k$ C) $2i + 3k$
D) $2i - 2j - 2k$ E) $3i - j + 2k$

18.

$$\vec{A} \times \vec{B} = \begin{vmatrix} i & j & k \\ 1 & 2 & 3 \\ -1 & 0 & 1 \end{vmatrix}$$

olduğuna göre,

- I. $\vec{A} = i + 2j + 3k$
II. $\vec{B} = 2i$
III. $\vec{A} \times \vec{B} = 2i - 4j + 2k$

eşitliklerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

19.

$$A(1, -1, 1)$$

$$B(2, 1, 3)$$

olduğuna göre, AOB üçgeninin alanı kaç birim karedir?

- A) $\frac{\sqrt{26}}{2}$ B) $\frac{\sqrt{33}}{2}$ C) $\frac{\sqrt{35}}{2}$ D) $\sqrt{10}$ E) $\frac{\sqrt{41}}{2}$

karekök

20.

$$\vec{a} = (2, 1, 3)$$

$$\vec{b} = (-1, 4, 0)$$

$$\vec{c} = (0, 2, -3)$$

vektörleri üzerine kurulu paralelyüzlünün hacmi kaç birim küptür?

- A) 30   B) 33   C) 36   D) 39   E) 42

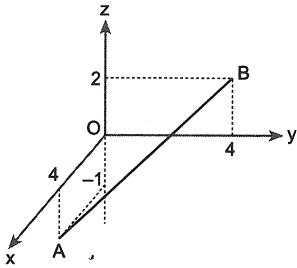
KONU TESTİ - 1

uzayda vektörler

1. Aşağıdakilerden hangisi yanlışdır?

- A) $A(-1, 0, 0)$ noktası x eksenindedir.
- B) $B(2, -1, 4)$ noktasının kodu 4 tür.
- C) $C(2, 0, 5)$ noktası xOz düzleminde.
- D) $D(0, 2, 3)$ noktası z eksenini üzerinde değildir.
- E) $E(0, -2, 1)$ noktası y eksenini üzerindedir.

2.

Grafikteki A noktası xOz düzleminde, B noktası yOz düzlemindedir.

Buna göre, A ve B noktaları arasındaki uzaklık kaç birimdir?

- A) $\sqrt{34}$
- B) $\sqrt{35}$
- C) 6
- D) $2\sqrt{10}$
- E) $\sqrt{41}$

3. A $(-4, 5, -1)$

B $(-2, 1, 3)$

olduğuna göre, $[AB]$ çaplı kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x + 3)^2 + (y - 3)^2 + (z - 5)^2 = 16$
- B) $(x + 3)^2 + (y - 3)^2 + (z - 1)^2 = 12$
- C) $(x + 3)^2 + (y - 3)^2 + (z - 1)^2 = 9$
- D) $(x + 3)^2 + (y - 3)^2 + (z - 1)^2 = 6$
- E) $(x + 3)^2 + (y - 3)^2 + (z - 1)^2 = 4$

4. Merkezi M $(-2, 0, 1)$ ve P $(1, 1, -1)$ noktasından geçen kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(x - 2)^2 + y^2 + (z + 1)^2 = 12$
- B) $(x - 2)^2 + y^2 + (z + 1)^2 = 14$
- C) $(x - 2)^2 + y^2 + (z + 1)^2 = 16$
- D) $(x + 2)^2 + y^2 + (z - 1)^2 = 14$
- E) $(x + 2)^2 + y^2 + (z - 1)^2 = 16$

5. $x^2 + y^2 + (a - 1)z^2 + ax - 4y + 6z + k = 0$

denklemi yarıçapı 6 birim olan bir küre olduğuna göre, k kaçtır?

- A) -22
- B) -20
- C) -18
- D) -16
- E) -14

6. $\vec{A} = [-1, 0, 2]$

$$\vec{B} = [1, 4, -1]$$

olduğuna göre, $\vec{A} + 2\vec{AB}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $[3, 8, -1]$
- B) $[3, 8, -2]$
- C) $[3, 8, -4]$
- D) $[3, 8, -6]$
- E) $[3, 8, -8]$

7. $\vec{A} = [1, -2, 4]$

$$\vec{B} = [0, 1, -1]$$

$$\vec{C} = [1, -1, -2]$$

$\vec{AB} = \vec{CD}$ olduğuna göre, $\vec{D}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $[-2, 4, 1]$
- B) $[-2, 4, -1]$
- C) $[-2, 4, -3]$
- D) $[0, 2, -6]$
- E) $[0, 2, -7]$

karekök

8. $\vec{A} = [1, -1, 6]$

$$\vec{B} = [-3, 2, x]$$

vektörleri veriliyor.

$\vec{AB}$ vektörünün normu (boyu) 13 birim olduğuna göre, x kaç olabilir?

- A) -6
- B) -5
- C) -4
- D) -3
- E) -2

9. $\vec{A} = [-2, 1, 3]$

$\vec{B} = [0, -1, 0]$

olduğuna göre, $\vec{AB}$ vektörü ile aynı yönlü birim vektör aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\left[\frac{-2}{\sqrt{17}}, \frac{2}{\sqrt{17}}, \frac{3}{\sqrt{17}} \right]$ B) $\left[\frac{2}{\sqrt{17}}, \frac{-2}{\sqrt{17}}, \frac{-3}{\sqrt{17}} \right]$

C) $\left[\frac{2}{\sqrt{17}}, \frac{2}{\sqrt{17}}, \frac{-3}{\sqrt{17}} \right]$ D) $\left[\frac{2}{\sqrt{17}}, \frac{2}{\sqrt{17}}, \frac{3}{\sqrt{17}} \right]$

E) $\left[\frac{-2}{\sqrt{17}}, \frac{-2}{\sqrt{17}}, \frac{3}{\sqrt{17}} \right]$

10. $\vec{A} = [-2, a + 1, b - 2]$

$\vec{B} = [3, -6, 12]$

vektörleri paralel olduğuna göre, $a + b$ toplamı kaçtır?

- A) -5   B) -4   C) -3   D) -2   E) -1

11. $\vec{A} = \vec{e}_1 - 2\vec{e}_2 + \vec{e}_3$

$\vec{B} = 2\vec{e}_1 + x\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$

$\vec{C} = \vec{e}_1 - 4\vec{e}_3$

vektörleri x in hangi değeri için doğrusal (lineer) bağımlıdır?

- A) -4   B) -2   C) -1   D) 2   E) 4

12. $\vec{A} = [2, -1, 4]$

$\vec{B} = [1, 3, -2]$

$\vec{C} = [x, -1, 1]$

$\vec{AB} \cdot \vec{C} = 5$

olduğuna göre, x kaçtır?

- A) -8   B) -10   C) -12   D) -15   E) -18

13. $\vec{A} = [3, -1, 2]$

$\vec{B} = [2, 2, 1]$

$\vec{C} = [1, 4, x]$

$\vec{AB} \perp \vec{C}$

olduğuna göre, x kaçtır?

- A) 12   B) 11   C) 10   D) 9   E) 8

14. $|\vec{a}| = 6$ birim

$|\vec{b}| = 4$ birim

$|\vec{c}| = 1$ birim

$\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektörlerinin ikişer aralarındaki açı 60° dir.

Buna göre, $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$ vektörünün normu kaç birimdir?

- A) $4\sqrt{3}$ B) $4\sqrt{5}$ C) $\sqrt{85}$ D) $\sqrt{87}$ E) $\sqrt{94}$

15. $|\vec{a}| = 4$ birim

$|\vec{b}| = 6$ birim

$\vec{a} + \vec{b} = 3\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + \sqrt{6}\vec{e}_3$

olduğuna göre, $\vec{a}$ ve $\vec{b}$ vektörlerinin iç (skaler) çarpımı kaçtır?

- A) -26   B) -24   C) -22   D) -20   E) -18

16. $\vec{a} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 + \vec{e}_3$

$\vec{b} = 2\vec{e}_1 - 3\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$

vektörleri veriliyor.

$\vec{a}$ vektörünün $\vec{b}$ vektörü üzerindeki dik izdüşüm vektoru aşağıdakilerden hangisidir?

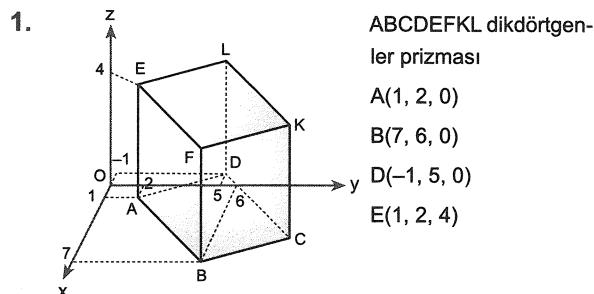
A) $\left(\frac{4}{17}, \frac{-6}{17}, \frac{4}{17} \right)$ B) $\left(\frac{4}{17}, \frac{6}{17}, \frac{-4}{17} \right)$

C) $\left(\frac{4}{17}, \frac{6}{17}, \frac{4}{17} \right)$ D) $\left(\frac{-4}{17}, \frac{-6}{17}, \frac{4}{17} \right)$

E) $\left(\frac{-4}{17}, \frac{6}{17}, \frac{-4}{17} \right)$

KONU TESTİ - 2

uzayda vektörler

olduğuna göre, $\vec{DE} \cdot \vec{BL}$ iç (skaler) çarpımının değeri kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 6

2. $A(-1, 1, 3)$
 $B(2, -1, 3 + 2\sqrt{3})$
- noktaları arasındaki uzaklık kaç birimdir?

- A) 4   B) 5   C) 6   D) 7   E) 8

3. Merkezi orijin olan ve $P(-3, 4, 2)$ noktasından geçen kürenin denklemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $x^2 + y^2 + z^2 = 9$ B) $x^2 + y^2 + z^2 = 12$
C) $x^2 + y^2 + z^2 = 16$ D) $x^2 + y^2 + z^2 = 25$
E) $x^2 + y^2 + z^2 = 29$

4. $P(2, -2, 8)$ noktasından geçen ve koordinat düzleme-
rine teğet olan kürenin yarıçapı kaç birimdir?

- A) 6   B) 7   C) 8   D) 9   E) 10

5. $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 + (z - 3)^2 = 40$
küresinin yOz düzlemi ile arakesiti olan çemberin ya-
rıçapı kaç birimdir?

- A) 7   B) 6   C) 5   D) 4   E) 3

6. $(a - 3)x^2 + y^2 + (k + 5)z^2 + ax + kz - 17 = 0$

küresinin yüzey alanı kaç π birimkaredir?

- A) 16   B) 25   C) 64   D) 100   E) 120

7. $x^2 + y^2 + z^2 - 4x - 6z = 3$

küresinin $P(-2, -3, 3)$ noktasına en yakın ve en uzak
noktalarının uzaklıklarını toplamı kaçtır?

- A) 6   B) 7   C) 8   D) 9   E) 10

karekök

8. $(x - 1)^2 + (y + 3)^2 + (z - 5)^2 = 4$
 $(x + 2)^2 + (y - 1)^2 + (z + 7)^2 = 9$

kürelerinin birbirine en yakın iki noktası arasındaki
uzaklık kaç birimdir?

- A) 1   B) 2   C) 5   D) 8   E) 10

9. $\vec{a} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$
 $\vec{k} = 4\vec{e}_1 - 3\vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$

vektörleri veriliyor.

$\vec{a}$ vektörünün $\vec{k}$ vektörü üzerindeki dik izdüşüm vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\left[\frac{8}{29}, \frac{-6}{29}, \frac{4}{29} \right]$ B) $\left[\frac{8}{29}, \frac{-6}{29}, \frac{-4}{29} \right]$
 C) $\left[\frac{4}{29}, \frac{-3}{29}, \frac{2}{29} \right]$ D) $\left[\frac{4}{29}, \frac{-3}{29}, \frac{-2}{29} \right]$
 E) $\left[\frac{-4}{29}, \frac{-3}{29}, \frac{2}{29} \right]$

10. $\vec{a} = \vec{e}_1 - \vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$
 $\vec{k} = \vec{e}_1 + 4\vec{e}_2 + 3\vec{e}_3$

vektörleri veriliyor.

$\vec{a}$ vektörünün $\vec{k}$ vektörü üzerindeki dik izdüşüm vektörünün uzunluğu kaç birimdir?

- A) $\frac{\sqrt{26}}{26}$ B) $\frac{\sqrt{13}}{13}$ C) $\frac{2\sqrt{13}}{13}$
 D) $\frac{3\sqrt{13}}{13}$ E) $\frac{3\sqrt{26}}{26}$

11. $\vec{a} = \vec{e}_1 - \vec{e}_2 + 2\vec{e}_3$
 $\vec{b} = -2\vec{e}_1 + \vec{e}_2 + \vec{e}_3$

vektörleri veriliyor.

$\vec{a}$ ve $\vec{b}$ vektörleri arasındaki açıyı ortalayan vektör

$$\vec{k} = \vec{e}_1 + x\vec{e}_2 + \vec{e}_3$$

olduğuna göre, x kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

12. $\vec{a} + \vec{b} = [-2, 1, 5]$
 $\vec{a} - 2\vec{b} = [-2, 1, 5]$

olduğuna göre, $\vec{a}$ vektörünün normu kaç birimdir?

- A) $\sqrt{30}$ B) $2\sqrt{7}$ C) $\sqrt{26}$ D) 5   E) $2\sqrt{6}$

13. $\vec{A} = [2, -1, 3]$

$$\vec{B} = [3, 2, 1]$$

vektörleri arasındaki açı kaç derecedir?

- A) 30   B) 45   C) 60   D) 90   E) 135

14. Köşeleri

$$A(2, -1, 0)$$

$$B(1, -2, \sqrt{2})$$

$$C(3, -2, -\sqrt{2})$$

olan ABC üçgeninin A açısının ölçüsü kaç derecedir?

- A) 30   B) 45   C) 60   D) 90   E) 120

15. $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ birbirine dik birim vektörler olmak üzere,

$$\vec{a} + 3\vec{b} - 2\vec{c}$$

vektörünün normu kaç birimdir?

- A) 4   B) $\sqrt{14}$ C) $2\sqrt{3}$ D) $\sqrt{10}$ E) 3

karekök

16. $|\vec{a}| = 2$ birim

$$|\vec{b}| = 4$$
 birim

$\vec{a} + x\vec{b}$ ve $\vec{a} - x\vec{b}$ vektörleri dik olduğuna göre, x in değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{2}$ D) 2   E) 4

1. $\vec{A} = (x, 2, 0)$

$\vec{B} = (1, y, 0)$

$\vec{C} = (-2, 0, x + y)$

vektörleri doğrusal bağımlı ise x ile y arasındaki bağlantı ne olur?

- A) $(x + y) \cdot (xy + 2) = 0$ B) $(x - y) \cdot (xy + 2) = 0$
 C) $(x + y) \cdot (xy - 2) = 0$ D) $(x - y) \cdot (xy - 2) = 0$
 E) $x^2 - y^2 = 0$

(1975)

2. A, B, C ve D uzayın farklı noktaları ise

$\vec{AB} \cdot \vec{BD} + \vec{BC} \cdot \vec{BD} = 0$

önermesi aşağıdakilerden hangisini gerektirir?
 (Not: $(\cdot)$ işlemi, skaler çarpımı (iç çarpımı) göstermektedir.)

- A) $\vec{AC} \parallel \vec{BD}$ B) $\vec{AC} \perp \vec{BD}$
 C) $\vec{AB} + \vec{BC} = \vec{0} \vee \vec{BD} = \vec{0}$ D) $\vec{AD} + \vec{BD} = \vec{0}$
 E) $\vec{BD} = \vec{0}$

(1977)

3. $\vec{V}_1 = (0, -3, 1)$

$\vec{V}_2 = (1, 2, b)$

$\vec{V}_3 = (a, 0, -2)$

vektörleri doğrusal bağımlı ise a ile b arasında nasıl bir bağlantı vardır?

- A) $-3ab - 2a + 6 = 0$ B) $-3ab + 2a + 6 = 0$
 C) $3ab - 2a + 6 = 0$ D) $3ab + 2b - 6 = 0$
 E) $3ab + 2a + 6 = 0$

(1978)

4. $\mathbb{R}^3$ uzayında herhangi bir $\vec{a}$ vektörü ile

$\vec{b} = (x, y, z), (x + y + z = 1)$

$\vec{c} = (m, m, m)$

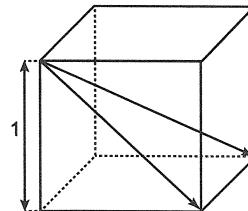
vektörleri veriliyor.

$\vec{b} \perp (\vec{a} - \vec{c})$ olduğuna göre, $\vec{a} \cdot \vec{b}$ skaler (iç) çarpımının değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) m   B) m - 1   C) $\frac{m}{2}$ D) 0   E) 2m - 1

(1979)

5.

Birim küpün bir köşesinden diğer iki köşesine şekildeki gibi uzanan iki vektörün iç çarpımı kaçtır?

- A) 2   B) 3   C) $\frac{5}{2}$ D) $2\sqrt{2}$ E) $3\sqrt{3}$

(ÖYS 1993)

6.

$\vec{A} = [4, 6, 1]$

$\vec{B} = \left[2, -4, \frac{1}{2}\right]$

$\vec{C} = [3, 2, 1]$ vektörleri veriliyor.

$\vec{A}$ ve $\vec{B}$ vektörlerine dik olan ve $\vec{X} \cdot \vec{C} = -1$ koşulunu sağlayan $\vec{X}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) [-1, 0, 2]   B) [1, 0, -4]   C) [0, 1, -3]
 D) [-3, 2, 4]   E) [0, 0, -1]

(ÖYS 1997)

7. $\mathbb{R}^3$ te

$$\vec{x} = (1, 1, 1)$$

$$\vec{y} = (4, a - 3, 3)$$

vektörleri veriliyor.

$a \in \mathbb{R}^3$ ve $\vec{x} \cdot \vec{y} = 9$ olduğuna göre, $\vec{y} \cdot \vec{y}$ iç (skaler) çarpımı kaçtır?

- A) 10   B) 19   C) 20   D) 29   E) 30

(ÖYS 1998)

8. Uzayda A(-2, 3, 1) ve B(4, 1, 2) noktaları ile

$$\vec{u} = (5, -3, 7)$$

Buna göre, $\vec{w} = \vec{AB} - \vec{u}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\vec{w} = (1, -1, -3)$ B) $\vec{w} = (1, 1, -6)$
 C) $\vec{w} = (5, 1, 10)$ D) $\vec{w} = (7, 2, -3)$
 E) $\vec{w} = (8, 1, 10)$

(LYS 2010)

9. $\vec{AB} = (4, -2, 1)$

$$\vec{AC} = (1, 5, 2)$$

olduğuna göre, $\vec{BC}$ vektörü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) (-3, 7, 1)   B) (-1, 7, 1)   C) (1, -3, 3)
 D) (1, 3, 3)   E) (7, 3, 3)

karekök

(LYS 2011)

